

Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi
Hukuk Fakültesi Dergisi
Erzincan Law Review

Cilt/Vol: 29 Sayı/No: 2 Aralık/December 2025

**Alman Hukukunda İş Kazası Kavramı ve İş Kazası
Sayılan Haller**

The Concept of Occupational Accident in German Law and
Circumstances Considered as Occupational Accident

  Dr. Öğr. Üyesi Nihat Seyhun ALP*

 10.60002/ebyuhfd.1711564

ÖZ

Alman Sosyal Güvenlik Kanunu olan Sozialgesetzbuch (SGB)'un 7. Kitabının 8. maddesinde iş kazası tanımlanmıştır. Ayrıca ilgili maddede iş kazası sayılan haller de düzenlenmiştir. Alman hukukunda temel olan sigortalının iş görme borcu nedeniyle meydana gelen iş kazalarıdır. Ancak bu olağan iş kazaları ile birlikte iş kazası sayılan ve sigortalılık faaliyetinin bir parçası olarak katedilen yollar ve işe gidiş-geliş yolları da yasal kaza sigortası kapsamına alınmıştır. Keza Alman hukukunda SGB 7 madde 8/2-2 ile 5. bentlerinde özünde sigortalılık faaliyeti olmamakla birlikte bu kapsamda değerlendirilen istisnalar da düzenlenmiştir. Bu noktada; sigortalıların kendileriyle aynı konutta yaşadıkları çocuklarını iş yerine giderken veya iş yerinden dönerken bakım için üçüncü bir kişiye bırakma-

* Süleyman Demirel Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku Anabilim Dalı.

Makale Bilgisi/Article Info: Araştırma Makalesi/Research Article

Geliş/Received: 01.06.2025 | **Kabul/Accepted:** 05.09.2025.

Bu makale, intihal programında taranmış ve iki (kör) hakem incelemesinden geçmiştir. This article was submitted in a plagiarism program and reviewed by two (blind) referees.

Atıf/Cite as: Nihat Seyhun Alp, “Alman Hukukunda İş Kazası Kavramı ve İş Kazası Sayılan Haller”, EBYÜ-HFD, C. 29, S. 2, Aralık 2025, (1201-1244).

Bu makale **Atıf-GayriTicari 4.0 Uluslararası** lisansı ile lisanslanmıştır.

ları veya üçüncü kişiden almaları sırasındaki yolculuklar, işçilerin kendi aralarında anlaşarak ortak bir araçla beraber işe gidip gelmek için oluşturdukları araç birliktelikleri, işçinin aile konutuna uzak bir yerde çalışmasından dolayı iş yerinde veya yakınında ikamet etmesi ve geçici ikamet ettiği yerden aile konutuna yapmış olduğu yolculuklar ve son olarak iş ekipmanlarının veya koruyucu ekipmanların muhafazası, taşınması, bakımı veya yenilenmesi, işverenin talimatıyla yapılan ilk tedarikleri sigortalılık faaliyeti olarak kabul edilecektir. Nihayetinde çalışmamızda SGB 7 madde 8 temel alınarak Alman hukukunda iş kazası kavramı ve iş kazası sayılan haller ayrıntılı olarak incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kaza, İş Kazası, İşe Gidiş-Geliş Yolları, Yol Kazası, İş Yolculuğu.

ABSTRACT

The definition of an occupational accident is provided in article 8 of Book 7 of the German Social Security Code (SGB). The relevant article also lists the circumstances that are considered as occupational accident. In German law, occupational accident are primarily those that occur in connection with the insured person's activities. However, in addition to these ordinary occupational accident, journeys undertaken as part of an insured activity and commuting to and from work are also covered by insurance. Furthermore, under German law, exceptions that are not considered insured activities but are nevertheless covered by insurance are regulated in article 8/2 to 5 of SGB 7. In this context: the journeys made by insured persons when taking their children who live with them, to or from work for childcare purposes, the carpooling arrangements made by workers to travel together to and from work with a shared vehicle, the residence of an employee at the workplace or nearby due to location of workplace is far from their matrimonial home and the journeys made from the temporary residence to the matrimonial home and finally, the storage, transportation, maintenance or replacement of work equipment or protective equipment, the initial supplies made at the employer's instruction shall be considered as insured activities. Finally, in our study, the concept of occupational accident and the circumstances considered as occupational accident under German law have been examined in detail based on SGB 7 article 8.

Keywords: Accident, Occupational Accident, Commuting Routes, Commuting Accident, Business Trip.

GİRİŞ

Alman Sosyal Güvenlik Kanunu olan Sozialgesetzbuch (SGB)'un 7. Kitabı olan Yasal Kaza Sigortası (Gesetzliche Unfallversicherung) kapsa-

mındaki kişiler, sigortalı bir olayın gerçekleşmesi durumunda sigorta kapsamındadır¹. Yasal kaza sigortası kişi bakımından yalnız işçiler için uygulanmamakla birlikte sigortalıların en büyük kesimini işçiler oluşturmaktadır². Bu kapsamda sigortalılara tıbbi tedavi, iyileştirme ve bakım için yardımlar ve iş göremezlik ödeneği gibi ödenekler sağlanmaktadır³.

Sigortalı bir olay, Alman öğretisinde farklı şekillerde tanımlanmıştır. Öğretideki bir tanıma göre sigortalı olay, “*sigortanın koruma sağlamayı amaçladığı, sigortalının iradesi dışında meydana gelen bir olay veya eş zamanlı gerçekleşen birden fazla olaydır*”⁴. Keza öğretide başka bir tanıma göre sigortalı olay, “*sigortalının hayatında meydana gelen ve gerçekleştiğinde sigortalı kişi için özel olumsuzluklar ve riskler doğuran ve sigortanın koruma sağlamayı amaçladığı bir olayı (veya birkaç olayı) tanımlar*”⁵. Öğretide ileri sürülen kanaatimizce de geniş kapsamlı olma özelliği taşıyan diğer bir tanıma göre sigortalı olay “*aynı veya nakdi yardımlar yoluyla sağlık ve ekonomik olumsuzlukları ortadan kaldırmaya veya azaltmaya yönelik taleplere sebebiyet veren risklerdir*”⁶. Nihayetinde kaaatimizce hangi tanım benimsenirse benimsensin sigortalı olay için ortak

-
- 1 Wolfgang **Wellner**, “Kapitel 31. Haftung des Unternehmers und anderer Personen gegenüber den Versicherten, deren Angehörigen und Hinterbliebenen”, Der Haftpflichtprozess mit Einschluss des Materiellen Haftpflichtrechts, Editörler, Reinhart **Geigel**/Kurt **Haag**, 29. Baskı, C. H. Beck Verlag, München 2024, Rn. 1.
 - 2 Horst **Marburger**, “Verkehrsunfälle als Versicherungsfälle der Gesetzlichen Unfallversicherung”, NZV, S. 4, 2012, s. 159.
 - 3 **Wellner**, Rn. 2; Paul **Kuhn**, “§ 29 Der Arbeits- und Wegeunfall”, Münchener Anwaltshandbuch Straßenverkehrsrecht-Teil D. Haftungs- und Schadensrecht, Editörler, Hans **Buschbell**/Bernd-Matthias **Höke**, 5. Baskı, C. H. Beck Verlag, München 2020, Rn. 76.
 - 4 Jochem **Schmitt**, “§ 7 Begriff”, SGB VII Gesetzliche Unfallversicherung Kommentar, 4. Baskı, C. H. Beck Verlag, München 2009, Rn. 2 (§ 7 Begriff).
 - 5 Anne Christin **Wietfeld**, “§ 7 Begriff”, BeckOK Sozialrecht- Sozialgesetzbuch (SGB) Siebtes Buch (VII) - Gesetzliche Unfallversicherung, Editörler, Christian **Rolfs**/Richard **Giesen**/Miriam **Meßling**/Peter **Udsching**, 73. Baskı, C.H. Beck Verlag, München 2024, Rn. 1 (§ 7 Begriff).
 - 6 Wolfgang **Ricke**, “§ 7 Begriff”, Beck-Online GROSSKOMMENTAR zum SGB: SGB I, SGB IV, SGB V, SGB VI, SGB VII, SGB X, SGB XI (Kasseler Kommentar)- Sozialgesetzbuch (SGB) Siebtes Buch (VII) - Gesetzliche Unfallversicherung, Editörler, Christian **Rolfs**/Anne **Körner**/Martin **Krasney**/Bernd **Mutschler**, 123. İlave Baskı, C. H. Beck Verlag, München 2023, Rn. 3.

nokta, kaza sigortası kuruluşları⁷ tarafından olumsuz etkileri ortadan kaldırılacak veya en aza indirilecek olan olay/olaylar olmasıdır⁸.

SGB 7 anlamında sigortalı olay olarak değerlendirilen zararlandırıcı olaylar, iş kazaları ve meslek hastalıklarıdır⁹. Öte yandan işe gidip gelme kazaları da (Wegeunfall) sigortalı olay olarak kabul edilir¹⁰. Nihayetinde sigortalı olay için sigortalı bir faaliyetin iş kazası ve meslek hastalığına neden olması, kaza ya da meslek hastalığının da sigortalının sağlığına zarar vermesi ya da ölümüne neden olması gerekmektedir¹¹. Hatta tedavi ihtiyacı olmasa bile kişinin sağlığında bir olumsuzluğa neden olunması dahi sigortalı olayı kabul etmek için yeterlidir¹². Bu bağlamda takılıp düşme veya kayma gibi günlük hayatın tehlikeleri, işle ilgili olmaları halinde yasal kaza sigortası kapsamındadır¹³.

-
- 7 Kaza sigortalarına ilişkin kuruluşların (Unfallversicherungsträger), meslekler temel alınarak kurulmuş kaza ve meslek hastalıkları sigortaları (Berufsgenossenschaft), Federal ve Demiryolu Kaza Sigortası Sandıkları, Ulaştırma, Posta ve Lojistik, Telekomünikasyon Kaza Sigortası Sandığı, itfaiye kaza sigortası sandıkları, federal eyaletlerin kaza sigorta sandıkları, belediye kaza sigorta sandıkları gibi kuruluşlardan oluştuğuna ilişkin bkz. **Wellner**, Rn. 3.
 - 8 Reinhard **Holtstraeter**, “§ 7 Begriff”, Kommentar zum Sozialrecht-70. Siebtes Buch Sozialgesetzbuch – Gesetzliche Unfallversicherung – Gesetzesübersicht (nicht amtlich) und Inhaltsübersicht, Editörler, Sabine **Knickrehm**/Gundula **Roßbach**/Raimund **Waltermann**, 8. Baskı, C. H. Beck Verlag, München 2023, Rn. 1 (§ 7 Begriff).
 - 9 **Wellner**, Rn. 21; **Wietfeld**, § 7 Begriff, Rn. 4; **Holtstraeter**, § 7 Begriff, Rn. 3; Stefan **Bultmann**, “§ 24 Entschädigung für Arbeitsunfall und Berufskrankheit”, Münchener Anwaltshandbuch Sozialrecht-Teil F. SGB VII – Gesetzliche Unfallversicherung, Editörler, Dirk **Bieresborn**/Martin **Schafhausen**, 6. Baskı, C. H. Beck Verlag, München 2024, Rn. 3; Christian **Rolfs**, “§ 7 Begriff”, Erfurter Kommentar zum Arbeitsrecht-570. Siebtes Buch Sozialgesetzbuch-Gesetzliche Unfallversicherung, Editörler, Rudi **Müller-Glöge**/Ulrich **Preis**/Inken **Gallner**/Ingrid **Schmidt**, 24. Baskı, C. H. Beck Verlag, München 2024, Rn. 1; Rainer **Heß**/Michael **Burmman**, “Haftungsbeschränkungen gemäß §§ 636 ff. RVO bzw. §§ 104 ff. SGB VII”, Handbuch des Straßenverkehrsrechts-6. Personenschaden, Editörler, Rainer **Heß**/Michael **Burmman**, 48. Baskı, C. H. Beck Verlag, München 2023, Rn. 4; Bu yöndeki BSG kararı için bkz. BSG, 9. 5. 2006 - B 2 U 1/05 R (beck-online).
 - 10 **Holtstraeter**, § 7 Begriff, Rn. 3; **Wietfeld**, § 7 Begriff, Rn. 4.
 - 11 **Schmitt**, § 7 Begriff, Rn. 4. Sigortalının kaza anındaki faaliyeti ile sigortalılık faaliyeti arasında fiili bir bağlantı olması gerektiğine ilişkin bkz. Anne Christin **Wietfeld**, “§ 8 Arbeitsunfall”, BeckOK Sozialrecht- Sozialgesetzbuch (SGB) Siebtes Buch (VII) - Gesetzliche Unfallversicherung, Editörler, Christian **Rolfs**/Richard **Giesen**/Miriam **Meßling**/Peter **Udsching**, 73. Baskı, C.H. Beck Verlag, München 2024, Rn. 1 (§ 8 Arbeitsunfall).
 - 12 **Holtstraeter**, § 7 Begriff, Rn. 4.
 - 13 Reinhard **Holtstraeter**, “§ 8 Arbeitsunfall”, Kommentar zum Sozialrecht-70. Siebtes

Alman hukukunda iş kazası kavramı ve iş kazası sayılan haller Türk hukuk literatüründe yeterince araştırılmamıştır. Bu ihtiyaç dikkate alınarak çalışmamızda iş kazası kavramının ve iş kazası sayılan hallerin düzenlediği SGB 7 madde 8 ayrıntılı olarak incelenmiştir. Konunun genişliği dikkate alınarak Alman hukukunda iş kazasının unsurları özellikle de illiyet bağı çalışmamızın dışında bırakılmıştır. Bu bağlamda ilk önce iş kazası kavramı ve genel olarak özellikleri, ardından ayrıntılı bir şekilde iş kazası sayılan haller ve bunlara ilişkin özel durumlar irdelenmiştir.

I. ALMAN HUKUKUNDA İŞ KAZASI KAVRAMI VE ÖZELLİKLERİ

A. İş Kazası Kavramı

Alman hukukunda iş kazası, SGB 7 madde 8'de¹⁴ düzenlenmiştir. Bu noktada iş kazaları, vücudu dışarıdan etkileyen ve sağlığa zarar veren veya

Buch Sozialgesetzbuch – Gesetzliche Unfallversicherung – Gesetzesübersicht (nicht amtlich) und Inhaltsübersicht, Editörler, Sabine **Knickrehm**/Gundula **Roßbach**/Raimund **Waltermann**, 8. Baskı, C. H. Beck Verlag, München 2023, Rn. 3 (§ 8 Arbeitsunfall).

- 14 “(1) İş kazaları, sigortalıların, 2, 3 veya 6 ncı bölümde belirtilen kapsamlardaki sigortalılık faaliyetlerinden doğan kazalardır. Kazalar, belirli bir zaman diliminde vücut üzerinde dışarıdan bir etki doğuran, bir sağlık sorununa ya da ölüme sebep olan olaylardır.

(2) Sigortalılık faaliyetleri aynı zamanda,

1. Sigortalılık faaliyetiyle bağlantılı olarak, faaliyetin görüleceği yere doğrudan gidiş geliş güzergâhında,

2. Faaliyetin görüleceği yere doğrudan gidiş geliş güzergâhından sapan güzergâhlarda;

a) Birinci Kitabın 56 ncı Bölümündeki sigortalıların; kendileri, eşleri veya hayat arkadaşlarının kendileriyle aynı ikamette yaşadıkları çocuklarını, çocuk bakıcısı olarak yabancı bir kişiye emanet bırakmak amacıyla,

b) Başka bir meslek sahibi veya sigortalıyla bir aracın birlikte kullanılması suretiyle,

3. Birinci Kitabın 56 ncı Bölümündeki kişilerin, kendileriyle aynı ikamette yaşayan çocuk bakıcılarının, çocukların bakımı ve gözetimi faaliyetinden veya çocuklarını eşleri ya da hayat arkadaşlarına emanet etmelerinden kaynaklanan bir sebeple faaliyetin yapıldığı yere giden direk güzergâhtan sapan bir güzergâhta,

4. Sigortalılık faaliyetleri ile bağlantılı olarak mutad aile konutuna; faaliyetin yapıldığı yerin sigortalının aile konutuna uzak olması durumunda ise o sırada daha yakında kalacağı bir yerin bulunması halinde buraya gidiş ve dönüş yollarında, gidiş ve gelişleri ifade eder.

5. İşverenden kaynaklanan sebeplerle, sigortalılık faaliyetiyle bağlantılı olarak; koruma, sevk, bakım faaliyetleri ve bir iş malzemesi ya da koruyucu malzeme ile ilgili tedarik işlemleridir.

ölüme yol açan, ani nitelikli olaylardır¹⁵. Sağlığa zarar verme durumu fiziksel olabileceği gibi zihinsel de olabilir¹⁶. Hatta protez veya ortez gibi yardımcı tıbbi cihazların zarar görmesi veya kaybolması durumu da sağlık zararı kapsamında değerlendirilmektedir¹⁷.

İş kazaları, sigortalıların sigortalılık faaliyeti sırasında meydana gelmektedir¹⁸. Bunun yanı sıra yollarda meydana gelen kazalar da bazı durumlarda iş kazası olarak kabul edilmektedir. Öyle ki, Alman hukukunda dar anlamda iş kazaları sigortalılık faaliyetinin bir parçası olarak katedilen yolları, geniş anlamda iş kazaları ise işe gidiş-geliş sırasındaki kazaları

(3) *Kişilerin kullandığı tıbbi cihazların kaybı ya da zarar görmesi de sağlık sorunu olarak değerlendirilir.*" (Aslı **Yılmaz**, "Sosyal Güvenlik Hukukunda İş Kazası Kavramı: Kıta Avrupası ve Anglosakson Hukuk İstemlerinden Birer Örnek İle Türk Hukuku Karşılaştırması", Sosyal Güvence Dergisi, C. 6, S. 11, 2017, s. 115-116); Benzer yönde bkz. Sevil **Doğan**, "Sosyal Güvenlik Hukukunda Sigortalının İşe Gidiş Geliş Sırasında Geçirdiği Kazalar", İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 11, S. 1, 2024, s. 141.

- 15 **Wellner**, Rn. 22; Jochem **Schmitt**, "§ 8 Arbeitsunfall", SGB VII Gesetzliche Unfallversicherung Kommentar, 4. Baskı, C. H. Beck Verlag, München 2009, Rn. 135 (§ 8 Arbeitsunfall); Ulrich **Koch**, "§ 61. Arbeitsunfall", Arbeitsrechts-Handbuch Systematische Darstellung und Nachschlagewerk für die Praxis- VI. Buch. Haftung im Arbeitsverhältnis, Editör, Günther **Schaub**, 20. Baskı, C. H. Beck Verlag, München 2023, Rn. 13; **Kuhn**, Rn. 11; **Bultmann**, Rn. 5; **Holtstraeter**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 2; Christian **Rolfs**, "§ 8 Arbeitsunfall", Erfurter Kommentar zum Arbeitsrecht-570. Siebtes Buch Sozialgesetzbuch-Gesetzliche Unfallversicherung, Editörler, Rudi **Müller-Glöge**/Ulrich **Preis**/Inken **Gallner**/Ingrid **Schmidt**, 24. Baskı, C. H. Beck Verlag, München, Rn. 1 (§ 8 Arbeitsunfall); Martin **Kellner**, "§ 8 Arbeitsunfall", Beck-online. GROSSKOMMENTAR zum SGB: SGB I, SGB IV, SGB V, SGB VI, SGB VII, SGB X, SGB XI (Kasseler Kommentar)-Sozialgesetzbuch (SGB) Siebtes Buch (VII) - Gesetzliche Unfallversicherung, Editörler, Christian **Rolfs**/Anne **Körner**/ Martin **Krasney**/ Bernd **Mutschler**, 123. İlave Baskı, C. H. Beck Verlag, München 2023, Rn. 34; **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 99; D. Dirk **Dahm**, "Zum Umfang des Schutzbereichs der Wegeunfallversicherung-neue Rechtsprechung zum Wegeunfall-", NZV, S. 3, 2016, s. 113 (Wegeunfall); **Marburger**, s. 159; **Doğan**, s. 125.
- 16 **Wellner**, Rn. 25; **Holtstraeter**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 4; **Rolfs**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 2.
- 17 **Wellner**, Rn. 25; **Kuhn**, Rn. 12; **Kellner**, Rn. 53; **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 144, 145.
- 18 Thomas **Spitzlei**, "Grundstrukturen des Wegeunfalls", NZS, S. 16, 2020, s. 609 (Wegeunfall); **Wellner**, Rn. 22; **Kuhn**, Rn. 11; **Bultmann**, Rn. 5; **Holtstraeter**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 6; **Rolfs**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 1; **Heß/Burmann**, Rn. 4; **Kellner**, Rn. 1; **Koch**, Rn. 13; **Dahm**, Wegeunfall, s. 113; **Doğan**, s. 126.

ifade etmektedir¹⁹. Nihayetinde Alman hukukunda iş kazası halleri sınırlı sayı ilkesi esas alınarak düzenlenmiştir²⁰.

B. İş Kazasının Özellikleri

Alman hukukunda iş kazasının sınırlı bir zaman dilimi içerisinde meydana geldiği kabul edilir. Zarar verici olayın bir günlük çalışma süresi (vardiya süresi) içinde başlamış ve sona ermiş olması gerekir²¹. Bunun yanı sıra Alman hukukunda kaza olayının “ani bir harici olay” olduğu mutlak surette kanıtlanmalıdır²². Vücudu dışarıdan etkileyen zarar verici olayın ağır bedensel zarara sebebiyet verecek ağırlıkta olması gerekli değildir²³. Bu noktada ayağın takılması veya burkulması gibi sıradan olaylar da yeterlidir²⁴.

Alman hukukunda “harici olay” kavramı iş kazasının özellikleri arasında sayılmıştır²⁵. Harici olay özelliği, nöbet veya kalp krizi gibi iç bünyeden kaynaklanan sağlık zararlarını yasal kaza sigortası kapsamı dışında bırakmıştır²⁶. Dolayısıyla vücudun kendinden kaynaklanmayan her şey dışarıdan etki olarak kabul edilir²⁷. Nihayetinde yalnızca iç bünyeden kaynaklı bir sağlık zararının ortaya çıkması durumunda harici bir olay özelliği olmadığından bu durum bir kaza olarak kabul edilemez²⁸.

19 **Kellner**, Rn. 56; **Schmitt**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 172.

20 **Yılmaz**, s. 116; Şeyma **Zehiroğlu**, Türk ve Alman Sosyal Güvenlik Hukukunda İş Kazası Kavramı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2024, s. 85-86.

21 **Holtstraeter**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 2; **Rolfs**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 1; **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 100. Bu konudaki temel Federal Sosyal Mahkemesi içtihadı için bkz. BSG, 26.09.1961 – 2 RU 191/59 (beck-online).

22 **Bultmann**, Rn. 218; **Kuhn**, Rn. 27.

23 **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 101; **Holtstraeter**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 4a; **Koch**, Rn. 16.

24 **Bultmann**, Rn. 218; **Kellner**, Rn. 40.

25 **Yılmaz**, s. 118; **Doğan**, s. 127; **Bultmann**, Rn. 217; **Holtstraeter**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 4a; **Kellner**, Rn. 34.

26 **Bultmann**, Rn. 218; **Holtstraeter**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 4a; **Kellner**, Rn. 39; **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 101; **Doğan**, s. 127.

27 **Holtstraeter**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 4a. Harici olay unsurunun zararları bünyeden/iç etkilerden kaynaklanan zararlardan ayırmaya kullanıldığına ilişkin bkz. **Koch**, Rn. 16; **Holtstraeter**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 4a; **Kellner**, Rn. 39.

28 **Kellner**, Rn. 45; **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 101; **Doğan**, s. 127.

Harici olay sağlık zararına ve ölüme neden olmuş olmalıdır²⁹. Harici olayın gözle görülebilecek nitelikte olması da gerekli değildir³⁰. Bu bağlamda sağlık zararı için her türlü fiziksel, zihinsel veya psikolojik zararlar³¹ ve en küçük yaralanmadan ölüme kadar bütün sonuçlar yeterlidir³². Sağlığa verilen zararın yoğunluğu veya süresi iş kazası kavramıyla ilgili değildir³³. Öte yandan SGB 7 madde 8/1'de sigorta olayının sağlığa zarar vermesi gerektiği belirtildiğinden bu hüküm, iş kazası neticesinde doğrudan doğruya ortaya çıkan zararları (Erstschaden) kapsamaktadır³⁴. Aynı iş kazasına bağlı olarak sonradan ortaya çıkan zararlar, başka bir ifadeyle takip eden zararlar (Folge- und Sekundärschäden) ayrı bir iş kazası teşkil etmez³⁵. Hiç şüphesiz ölüm, doğrudan doğruya veya takip eden bir zarar şeklinde karşımıza çıkabilir³⁶.

Alman hukukunda iş kazası ancak sigortalının bedensel olarak zarar görmesi durumunda söz konusu olup³⁷, eşyaya ilişkin zararlar SGB 7 anlamında bir kaza olarak değerlendirilmez³⁸. Öte yandan zihinsel zararlar da bedensel zararlarla aynı şekilde yasal kaza sigortası kapsamındadır³⁹. Bedensel zararlarda, sağlığa verilen zararın tespiti kolay olmakla birlikte zihinsel zararlar söz konusu olduğunda zararı belirlemek kolay değildir ve bu tespit için özel tıbbi bilgi gerekir⁴⁰.

29 **Kellner**, Rn. 7; **Bultmann**, Rn. 217; **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 1; **Doğan**, s. 131.

30 **Holtstraeter**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 4a. Harici olayın olağanüstü olması gerekmeyip günlük olayların yeterli olabileceği ve harici olayın gözle görülebilir olması gerekmeyeceği görüşü için bkz. **Kellner**, Rn. 40.

31 **Kellner**, Rn. 35; **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 137.

32 **Holtstraeter**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 5; **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 137. Sağlık zararının mevcut durumun kötüleşmesi şeklinde de olabileceğine ilişkin bkz. **Rolfs**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 1. Önceden var olan bir zararın ağırlaşmasının bağımsız bir sağlık zararı oluşturabilmesi için önceden var olan zarardan açıkça ayrırt edilebilir olması gerektiği görüşüne ilişkin bkz. **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 141.

33 **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 138; **Rolfs**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 1.

34 **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 139; **Bultmann**, Rn. 217; **Kellner**, Rn. 36.

35 **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 139.

36 **Kellner**, Rn. 37; **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 140.

37 **Holtstraeter**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 5.

38 **Koch**, Rn. 14. Bu durumda işverenin sorumluluğunun sınırlandırılmayacağına ilişkin bkz. **Wellner**, Rn. 18.

39 **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 137; **Koch**, Rn. 14; **Doğan**, s. 131.

40 **Bultmann**, Rn. 219.

Alman hukukunda yardımcı tıbbi cihazların⁴¹ zarar görmesi de bedensel zarar ve dolayısıyla sağlığa verilen bir zarar olarak kabul edilir⁴². Yardımcı tıbbi cihazların zarar görmesi veya kaybolması, sigortalı kişinin sigortalılık faaliyeti sonucunda maruz kaldığı kazayla doğrudan ilgili olmalıdır⁴³. Cihazlar sigortalı bir faaliyet sırasında değil de aksine kişisel bir faaliyet veya kullanım sırasında zarar görürse, haklı olarak sağlık zararının var olduğu düşünülmez⁴⁴. Ayrıca tıbbi cihazın kaza sırasında amacına uygun olarak kullanılıyor olması gerekmektedir⁴⁵. Nihayetinde iş kazasının tespitinde;

“1) Bir kazanın vücudu dışarıdan etkileyen ani nitelikli bir olay olarak meydana gelip gelmediği,

2) Zamansal ilişkiye uygun olarak ilk sağlık zararının ortaya çıkıp çıkmadığı,

3) Harici kaza olayının ilk sağlık zararına neden olup olmadığına⁴⁶ bakılmalıdır.

II. ALIŞILMIŞ/OLAĞAN İŞ KAZALARI

SGB 7 madde 8/1’de genel ve alışılmış/olağan olan iş kazaları, yasal kaza sigortası koruması kapsamında olan bir faaliyet sırasında maruz kalınan kazalar olarak düzenlenmiştir. Dolayısıyla SGB 7 madde 8/1 kapsamında kazanın sigortalanan bir faaliyet sırasında meydana gelmiş olması gerekir ki⁴⁷, sigortalı kişinin faaliyeti bir kazaya ve kaza da bir sağlık

41 “Yardımcı tıbbi cihazlar, sağlık zararlarının olumsuz etkilerini azaltan veya telafi eden ürünlerdir. Bunlar özellikle protezleri (örneğin kol veya bacak protezleri, takma dişler) ve ortopedik veya diğer yardımcı cihazları (örneğin gözlükler, işitme cihazları, tekerlekli sandalyeler) içerir.” (Schmitt, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 311). “Yardımcı tıbbi cihazlar arasında görme ve işitme cihazları, protezler, tekerlekli sandalyeler, rehber köpekler veya kalp pilleri yer almaktadır.” (Wietfeld, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 145).

42 Koch, Rn. 14; Wietfeld, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 144; Wellner, Rn. 25; Kuhn, Rn. 12; Doğan, s. 131.

43 Schmitt, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 312; Wellner, Rn. 18.

44 Schmitt, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 312; Wellner, Rn. 18.

45 Schmitt, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 312.

46 Bultmann, Rn. 217. Benzer şekilde bkz. Hermann Plagemann, “Rechtsprechungsupdate Arbeitsunfall”, ArbRAktuell, S. 24, 2013, s. 615 (Arbeitsunfall); Dahm, Wegeunfall, s. 113. Belirli bir kaza olayının meydana gelmiş olması, kaza anındaki faaliyetin kazanın meydana gelmesine neden olması, kaza olayı (ilk) sağlık zararına veya ölüme yol açmış olması ve kaza olayı ile meydana gelen sağlık zararı arasında bir illiyet bağı olması gerektiği görüşüne ilişkin bkz. Wietfeld, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 1.

47 İş kazası, kazaya yol açan faaliyet ile sigortalılık faaliyeti arasında bir nedensellik

zararına veya ölüme neden olmalıdır⁴⁸. Bu noktada olayın meydana geldiği sırada sigortalının hangi faaliyeti gerçekleştirdiğinin tespit edilmesi önem arz etmektedir⁴⁹.

Alman hukukunda iş kazasının tespitinde başlangıç noktası, kazanın meydana gelmesinden hemen önce gerçekleştirilen faaliyet olarak kabul edilir⁵⁰. Bu bağlamda faaliyet öğretide, “*üçüncü kişiler tarafından nesnel olarak gözlemlenebilen somut, yer ve zaman bakımından belirli herhangi bir davranış*” olarak tanımlanmıştır⁵¹. Sigortalı kişilerin yasal kaza sigortası koruması kapsamına girmesini sağlayan faaliyetleri ise *sigortalılık faaliyeti* olarak adlandırılmaktadır⁵². Kazaya yol açan faaliyetin iş yerinin lehine olması halinde sigortalılık faaliyetinin var olduğu düşünülebilir ki, bu faaliyet işçinin iş görme borcunun bir parçasıysa her halükarda sigortalılık faaliyetidir⁵³. Eğer faaliyet iş görme borcunun bir parçası değilse, sigortalı kişinin subjektif algıları önemli olup sigortalı kişi kendi bakış açısından faaliyetin iş yerine hizmet etmeye uygun olduğunu nesnel kaniyatlara dayanarak varsayabiliyorsa sigorta teminatının var olduğu kabul edilecektir⁵⁴. Her halükarda sigortalı, iş yerine fayda veya zarar sağlaması

gerektirdiğine ilişkin bkz. **Koch**, Rn. 17; **Kuhn**, Rn. 16; **Heß/Burmann**, Rn. 5. Zarar gören kişinin kaza sırasında yasal kaza sigortası kapsamında sigortalı olan bir kişi olması gerektiğine ilişkin bkz. BGH, Urteil vom 17.06.1997 - VI ZR 288/96 (beck-online).

48 **Schmitt**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 9; **Koch**, Rn. 13.

49 **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 7; **Kuhn**, Rn. 27.

50 **Koch**, Rn. 17; **Holtstraeter**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 6.

51 **Koch**, Rn. 17; **Holtstraeter**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 6; **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 7; BSG, 26.6.2014 – B 2 U 4/13 R (beck-online).

52 **Wellner**, Rn. 22; **Kuhn**, Rn. 12; **Bultmann**, Rn. 5; Sigortalılar için sigortalılık faaliyetinin iş görme veya işyerlerinde veya benzeri yerlerde mesleki eğitim sırasındaki öğrenim olduğuna ilişkin bkz. **Rolfs**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 1.

53 **Koch**, Rn. 18; **Zehiroğlu**, s. 92. Yetkili bir kişinin talimatının yerine getirilmesi veya iş ilişkisinden doğan ikincil bir yükümlülüğü yerine getirilmesi durumunda iş ilişkisinden doğan bir yükümlülüğün yerine getirildiğinin kabul edilebileceği görüşüne ilişkin bkz. **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 22. İşverence talimat verilen tüm eylemlerin veya özel talimatlar olmaksızın ve fakat iş yeri çıkarları doğrultusunda gerçekleştirilen eylemlerin yasal kaza sigortası kapsamında olduğu görüşü için bkz. **Rolfs**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 3. Sigortalanan faaliyetin, işveren tarafından verilmiş veya işveren için üstlenilmiş olan faaliyetler olarak kabul edilebileceği ve bu faaliyetlerin işin amacı ile doğrudan ilgili olması ve iş yerine hizmet etmesi gerektiği yönünde bkz. BGH, 12. 10. 1976 - VI ZR 271/75 (beck-online).

54 **Koch**, Rn. 18; **Rolfs**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 12.

amacıyla bir faaliyet yürütmelidir⁵⁵. Bu nedenle iş yerinin değil de sigortalı kişinin kendi çıkarlarına hizmet eden faaliyeti yasal kaza sigortası kapsamında değildir⁵⁶.

Alman hukukunda alkollü işçinin iş görme borcunu yerine getirme yeteneğinin mevcut olması durumunda alkölün tek başına yasal kaza sigortası kapsamını ortadan kaldırmayacağı kabul edilmiştir⁵⁷. Sigortalılık faaliyeti ile kaza arasında illiyet bağı, alkölün kazanın tek ve en önemli nedeni olması durumunda ortadan kalkar⁵⁸. Bu görüş kanaatimizce makul olup keza Alman Federal Sosyal Mahkemesi de aynı yönde karar vermiştir⁵⁹. Benzer durum trafikte de geçerlidir. Sigortalı, hedefine ulaşamayacak derecede alkollü ise sigortalılık faaliyetiyle bağlantı ortadan kalkmıştır⁶⁰. Bu şartlar altında sigortalılık faaliyeti ile kaza olayı arasındaki illiyet bağı, alkölün kazanın tek nedeni olması durumunda mevcut değildir⁶¹. Alkölün

55 **Koch**, Rn. 22; “Faaliyet objektif olarak şirkete fayda sağlamasa ve hatta zarar verse bile, sigortalı kişinin makul davranış sınırlarını açıkça aşmamış olması veya faaliyetin kasıtlı olarak iş yerinin ticari faaliyetlerine karşı yöneltilmemiş olması koşuluyla sigorta teminatı mevcut olabilir.” (**Schmitt**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 13).

56 **Koch**, Rn. 22. “İşyerindeki faaliyetler, ortaklaşa yapılan iş yeri sporları ve toplu etkinliklerden de ayrılmalıdır. İşyeri sporları, yalnızca ve sadece iş yeri tarafından organize edilen, rekabet niteliği taşımayan ve neredeyse sadece iş yeri çalışanları tarafından düzenli olarak yapılan faaliyetler ise yasal kaza sigortası kapsamındadır. Ancak iş yeri yönetimi tarafından organize edilmiş ve finanse edilmiş olsa bile, temel program sadece futbol meraklısı çalışanlara hitap etmiş ve turnuvaya kadınların katılması neredeyse hiç olmamışsa, iş yeri futbol turnuvası kapsamında değildir.” (**Plagemann**, Arbeitsunfall, s. 616). İş yerinin organize ettiği ve davete mümkün olduğunca tüm çalışanların katıldığı etkinliklerin kapsamda olduğuna ilişkin bkz. Hermann **Plagemann**/Kerstin **Radtke-Schwenzer**, “Aktuelle Entwicklungen im Recht der Gesetzlichen Unfallversicherung”, NZW, 2020, S. 19, s. 1338. Buna karşılık herkesin değil sadece o sporla ilgili kişilerin katıldığı durumda yasal kaza sigortası kapsamında olmayacağına ilişkin bkz. Thomas **Spitzlei**, “NZS-Jahresrevue 2023: Gesetzliche Unfallversicherung”, NZS, S. 9, 2024, s. 324 (Gesetzliche Unfallversicherung).

57 Tanja **Sautter**, “Unfälle unter Alkohol und Drogen – Wann ist dies ein Arbeitsunfall?”, ARP, S.11, 2020, s. 365 (Alkohol und Drogen); **Zehiroğlu**, s. 100.

58 **Sautter**, Alkohol und Drogen, s.366; Joachim **Schwede**, “SG Duisburg: Kein Wegeunfall unter Drogeneinfluss”, ArbRAktuell, S. 22, 2023, s. 579; **Kuhn**, Rn. 16.

59 BSG, 13. 11. 2012 – B 2 U 19/11 R (beck-online).

60 **Sautter**, Alkohol und Drogen, s. 366. Sigortalının alkollü olması durumunda yasal kaza sigortası kapsamında sayılmayacağına ilişkin bkz. **Rolfs**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 12.

61 **Sautter**, Alkohol und Drogen, s. 366; Hermann **Plagemann**, “Unfallversicherungsschutz auf Dienstreisen”, ArbRAktuell, S. 2, 2015, s. 40 (Dienstreisen).

etkisi olmasaydı sigortalının kaza yapmama ihtimali mevcutsa alkollü olma kazanın tek nedeni olarak kabul edilebilir⁶².

III. SİGORTALILIK FAALİYETİ KAPSAMINDA KATEDİLEN YOLLAR (BETRIEBSWEGE)

Sigortalılık faaliyetinin yerine getirilmesi için katedilen yollar, yasal kaza sigortası kapsamındaki bir faaliyet olarak değerlendirilir. Alman hukukuna göre sigortalılık faaliyeti kapsamında katedilen yollar (Betriebswege), genellikle sigortalının iş amaçlı, iş yeri adına veya iş yeri menfaatine yaptığı, özetle iş yeri faaliyeti kapsamındaki yolculukları olup⁶³ iş yerine gidip gelirken meydana gelen kazalardan bu noktada ayrılmaktadır⁶⁴. Çünkü bu yollar iş yerine gidiş-geliş yollarında olduğu gibi sigortalılık faaliyetinden önce veya sonra gelmeyip aksine sigortalılık faaliyetiyle doğrudan bir bağlantıya sahiptir⁶⁵. Bu noktaya Alman Federal Yüksek Mahkemesi de dikkat çekmekte ve yapılan yolculuğun sigortalılık faaliyetiyle bağlantısını esas almaktadır⁶⁶.

Sigortalılık faaliyetinin bir parçası olarak katedilen yollar, iş yeri içinde katedilen yollar ve dışında yapılan yolculuklardır⁶⁷. Hal böyleyken iş yeri sahasındaki kazalar, SGB 7 madde 8/1 uyarınca iş kazasıdır⁶⁸. Bunun nedeni, iş yeri tesislerindeki trafik organizasyonunun işverenin yönetiminde olmasıdır⁶⁹. Öte yandan bu yollar iş yeri sahasıyla sınırlı olmayıp saha dışında da katedilebilir. Hatta sigortalılık faaliyeti kapsamındaki yollar işverenin talimatıyla evden de başlayabilir⁷⁰. Söz gelimi ticari temsil-

62 **Sautter**, Alkohol und Drogen, s. 367; **Plagemann**, Dienstreisen, s. 40.

63 **Heß/Burmann**, Rn. 9; Joachim **Becker**, “Arbeitsunfall bei der Beschaffung von Ersatzbatterien für das Eigene Hörgerät”, NZS, S. 5, 2025, s. 196; **Koch**, Rn. 37; **Bultmann**, Rn. 317.

64 **Schmitt**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 51; **Koch**, Rn. 37; **Bultmann**, Rn. 317; **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 37.

65 **Schmitt**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 51; **Koch**, Rn. 37; **Rolfs**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 9a; **Kellner**, Rn. 175; Fulda **Carsten Schütz**, “Arbeitsunfall auf einem Betriebsweg außerhalb der Eigentlichen Arbeitsstätte”, NZS, S. 11, 2009, s. 433.

66 BGH, 12. 10. 2000 - III ZR 39/00 (beck-online).

67 **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 37; **Becker**, s. 196; BSG, 31.8.2017 – B 2 U 9/16 R (beck-online).

68 **Heß/Burmann**, Rn. 10; **Koch**, Rn. 50.

69 **Heß/Burmann**, Rn. 10.

70 **Koch**, Rn. 37; **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 37; **Carsten Schütz**, s. 433.

ciler gibi sabit bir iş yeri olmayan veya evden iş seyahatine çıkan sigortalılar için bu durum geçerli olabilir⁷¹.

Alman hukukunda sigortalılık faaliyetinin bir parçası olarak katedilen yollar, iş görme borcuyla eşdeğer kabul edilir⁷². Keza bu durumu Alman Federal Sosyal Mahkemesi de bir kararında açıkça vurgulamıştır⁷³. Bunun için somut olayın nesnel koşullarını dikkate aldığımızda sigortalının hareket eğiliminin sigortalılık faaliyetini yerine getirmeye yönelik olması gerekmektedir⁷⁴.

Alman hukukunda nesnelleştirilmiş hareket etme eğilimi, sigortalının faaliyetinin iş görme borcu kapsamındaki faaliyetine veya iş yerinin/işveren menfaatine uygun olup olmadığını belirleme noktasında kullanılmaktadır⁷⁵. Başka bir ifadeyle sigortalının objektif olarak gözlemlenebilen eyleminin sübjektif olarak ilgili sigortalılık faaliyetini yerine getirmeye yönelik olması gerekir⁷⁶. Hal böyleyken bir yolculuğun iş organizasyonu kapsamında olması, yolculuğun iş görme borcunun parçası olarak tanımlanması veya işverenin emriyle bir görev olarak ilan edilmesi durumunda sigortalılık faaliyetinin bir parçası olarak katedilen yol niteliğinde olduğu düşünülecektir⁷⁷. Ayrıca işverenin işçileri iş yeri merkezi dışında bir yere

71 Konrad **Leube**, “Gesetzliche Unfallversicherung: Zweifelsfragen beim „Kindergartenweg“ (§ 8 II Nr. 2 a SGB VII)”, NZV, S. 6, 2015, s. 279.

72 **Becker**, s. 196; **Koch**, Rn. 37; **Bultmann**, Rn. 317; **Heß/Burmann**, Rn. 9.

73 BSG, 10.8.2021 – B 2 U 2/20 R (beck-online).

74 BSG, 10.8.2021 – B 2 U 2/20 R (beck-online); **Carsten Schütz**, s. 433; **Plagemann**, Dienstreisen, s. 38. İş kazasının varlığı için sigortalının iş görme amacıyla hareket etmesi gerektiği görüşü için bkz. **Zehiroğlu**, s. 95.

75 **Doğan**, s. 133; **Ingo Geckeler**, “Wegeunfall bei der Fahrt von Einem Dritten Ort”, NZS, S. 17, 2020, s. 681.

76 **Geckeler**, s. 681. Sigortalının sigortalı güzergâhta seyir halindeyken tartışmak veya kavga etmek için aracından inmesi durumunda aracı terk etme faaliyetinin sigortalılık faaliyetini yerine getirmeye yönelik olmaması, aksine başka bir yol kullanıcısıyla kavga etmek olduğu ve sigortalılık faaliyetinin bir parçası olarak katedilen yolu kesintiye uğrattığına ilişkin bkz. Alexander **Pionteck**, “Arbeitsunfall beim Verlassen des Fahrzeugs und „Zur-Rede-stellen“ anderer Verkehrsteilnehmer?”, NZS, S. 5, 2021, s. 195. Bir işçi, öğle yemeği molası sırasında öğle yemeğine gidiyorsa, yemek yiyerek sigortalılık faaliyetine ve iş yerine hizmet etmek için hareket etme eğiliminde olduğunun varsayılması gerektiğine ilişkin bkz. **Marburger**, s.160. İşçinin kendi işitme cihazı için pil alması durumunda bu hareket etme eğiliminin sigortalılık faaliyeti ile doğrudan bağlantılı olduğuna ilişkin bkz. **Becker**, s. 196.

77 **Wellner**, Rn. 89; **Heß/Burmann**, Rn. 17; D. Dirk **Dahm**, “Versicherter Weg gemäß § 8 II Nr. 1 bis 4 SGB VII und Haftungsprivileg gemäß §§ 104, 105 SGB VII im Recht der Gesetzlichen Unfallversicherung– zugleich Anmerkungen zum Urteil des Oberlandesgerichts Dresden vom 19. 3. 2008.”, NZV, S. 2, 2009, s. 72 (Versicherter Weg).

sevk etmesi ve işverence araç tahsis edilmesi veya birkaç iş arkadaşının işverene ait bir araçla işverenin talimatları ve iş yerinin çıkarları doğrultusunda bir müşterisine giderken birlikte yolculuk etmeleri halinde sigortalılık faaliyetinin bir parçası olarak katedilen yol söz konusu olacaktır⁷⁸. Bu noktada işçinin, iş yeri araçlarını kullanarak iş yeri merkezi dışındaki yerlere ekipman ve malzeme taşıyan bir iş arkadaşıyla birlikte seyahat etmesi durumunda bu seyahatin SGB 7 madde 8/1 uyarınca sigortalılık faaliyetinin bir parçası olarak katedilen yol olduğu yönünde Alman Federal Mahkemesi kararı da bulunmaktadır⁷⁹. Bu olayda aracın işverence sağlanması ve iş görme borcunun kapsamında olan bir işin ifası için seyahat edilmesi unsurlarını dikkate aldığımızda Alman Federal Mahkemesinin bu kararı kanaatimizce yerindedir. Keza iş yerine ait bir araç ve işverenin görevlendirdiği bir sürücü ile işçilerin evlerinden şantiyeye toplu taşınması sırasında meydana gelen bir kazalar da SGB 7 madde 8/1 anlamında bir iş kazası olarak kabul edilecektir⁸⁰. Alman Federal İş Mahkemesi de benzer yönde karar vermiştir⁸¹. Kaldı ki, Dresden Yüksek Eyalet Mahkemesi (Oberlandesgericht) kanaatimizce SGB 7 madde 8/1'in uygulama alanını daha da genişleterek işverenin işçilerini iş yerinden uzaktaki bir yere göndermesi, eve dönüş için işçilerine araç sağlaması ve bununla ilgili masrafları da üstlenmesi durumunda aracın sadece iki işçi tarafından kullanılmasını bile “*toplu taşıma*” olarak kabul etmiştir⁸².

78 **Wellner**, Rn. 89. “İşyerine ait bir araçla iş yeri binası dışındaki iş yerine ekipman ve malzeme taşıyan bir iş arkadaşıyla birlikte yolculuk etme fırsatından yararlanan işçinin geçirdiği kazanın ve işveren tarafından organize edilen ve işçilerin iş yerine ait bir araçla evlerinden şantiyeye veya şantiyeden evlerine toplu olarak taşınması durumunun sigortalılık faaliyetinin bir parçası olarak katedilen yol (Betriebswege) olduğu varsayılmıştır.” (**Schmitt**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 52). “Bir işçinin işveren tarafından sağlanan iş yerine ait bir araç ve şoförü ile toplu yolculuk etme fırsatından yararlanması durumunda yolculuk, SGB 7 madde 8/1 uyarınca sigortalı bir iş yolculuğudur. Bir işçinin, iş yerine ait bir araçla iş yeri binası dışındaki iş yerine ekipman ve malzeme taşıyan bir iş arkadaşıyla birlikte yolculuk etme fırsatından yararlanması da SGB 7 madde 8/1 anlamında bir yolculuk, başka bir ifadeyle sigortalı bir iş yolculuğudur.” (**Kuhn**, Rn. 34).

79 BGH, 9. 3. 2004 - VI ZR 439/02 (beck-online).

80 **Dahm**, Versicherter Weg, s. 71; **Schmitt**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 52; **Koch**, Rn. 37.

81 BAG (8. Senat), 19.08.2004 - 8 AZR 349/03, (AP SGB VII § 104 Nr. 4, beck-online).

82 OLG Dresden, 24.7.2013 – 7 U 2032/12 (beck-online); Benzer yönde bkz. OLG Naumburg, 16. 2. 2015 – 12 U 167/-14 (beck-online).

İş seyahatleri (Dienst-/Geschäftsreisen) sigortalılık faaliyetinin bir parçası olarak katedilen yolların bir türüdür⁸³. Bunlar iş yerinin dışında gerçekleşen, iş yerinden uzakta yapılan seyahatlerdir⁸⁴. İş seyahatinde bulunan kişi, özellikle bu yolculuktan kaynaklanan özel tehlikelere karşı koruma kapsamında olup bu tehlikeler günlük tehlikelerden farklıdır⁸⁵.

Ticari temsilcilerin yolculukları, tedarikçilere/müşterilere yapılan yolculuklar, teslimat yolculukları veya nakliye iş seyahatleri için tipik örneklerdir⁸⁶. Hatta işçi temsilcileri kurulu tarafından düzenlenen iş yeri toplantılarına ve bölüm toplantılarına katılım, işçi temsilcileri kurulu seçimlerine gitme veya seçimlerin hazırlanması ve gerçekleştirilmesi için yapılan yolculuklar da yasal kaza sigortası kapsamındadır⁸⁷. Hatta iş seyahati kapsamında sigortalı yurtdışına yolculuk etse dahi bu yolculuk, yasal kaza sigortası kapsamındadır⁸⁸. Nihayetinde iş yeri tesislerinde meydana gelen kazalarla işveren tarafından ya da işverenin menfaatleri doğrultusunda iş yeri dışında yapılan yolculuklarda meydana gelen kazalar iş kazası olarak kabul edilir. Ayrıca sigortalılık faaliyetinin bir parçası olarak katedilen yollarda seyahat öncesinde icra edilen bilet satın alma gibi hazırlık faaliyetleri de sigortalıdır⁸⁹. Federal Sosyal Mahkemesi de sigortalılık faaliyetinin bir parçası olarak katedilen yollar için yapılan hazırlık faaliyetinin yasal kaza sigortası kapsamında olduğunu bir kararında vurgulamıştır⁹⁰. Bir faaliyet, yasal kaza sigortası kapsamındaysa sigortalıdır⁹¹. Öyle ki, bazı hazırlık faaliyetleri sigorta teminatı kapsamında olup, bunlar kanun

83 **Kellner**, Rn. 175. Özel sektör çalışanları tarafından yapılan seyahatler için “Geschäftsreisen”, kamu sektöründekiler için “Dienstreise” terimlerinin kullanıldığına ilişkin bkz. **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 38.

84 **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 38.

85 **Plagemann**, Dienstreisen, s. 39; **Kellner**, Rn. 186, 360. Keza yol kazalarının yasal kaza sigortası kapsamına alınmasının amacının iş yerine giderken ve iş yerinden dönerken seyahat risklerine karşı kişiyi güvence altına almak olduğuna ilişkin bkz. **Bultmann**, Rn. 324.

86 **Plagemann**, Dienstreisen, s. 38; **Kellner**, Rn. 175; **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 37.

87 **Plagemann**, Dienstreisen, s. 38; **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 32.

88 **Marburger**, s. 160.

89 Tobias **Schlaeger**, “Wegeunfälle im Zusammenhang mit der Unterbringung von Kindern wegen Berufstätigkeit”, NZS, S. 10, 2009, s. 559; **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 40.

90 BSG (2. Senat), 27.11.2018 – B 2 U 7/17 R (beck-online); BSG, 2. Senat, 27.06.1991 – 2 RU 8/91 (beck-online).

91 **Spitzlei**, Wegeunfall, s.609.

tarafından açıkça kapsanan faaliyetlerle sınırlıdır⁹². Ancak hazırlık faaliyetlerinin kapsamda olduğuna ilişkin bir hüküm SGB 7 madde 8/1’de yer almasa da mahkeme ilgili maddenin uygulama alanını ve sigortalılık faaliyetinin kapsamını bu kararıyla genişletmiştir.

IV. SİGORTALILIK FAALİYETİ OLARAK KABUL EDİLEN DOĞRUDAN İŞE GİDİŞ-GELİŞ YOLLARI

A. Genel Olarak

Hazırlık faaliyetleri, öğretide “*sigortalı bir faaliyetten önce gelen ve/veya bu faaliyetin gerçekleştirilmesini kolaylaştıran veya mümkün kılan faaliyetler*” olarak izah edilmiştir⁹³. Hiç şüphesiz bu hazırlık, sigortalılık faaliyetinin veya sözleşmeden doğan yükümlülüğün yerine getirilmesine hizmet etmektedir⁹⁴. Bu bağlamda da işe gidip gelme kazaları yasal kaza sigortası kapsamı dışında olmasa gereken bir hazırlık faaliyetidir⁹⁵. Ancak SGB 7 madde 8/2-1 belirli yolculukları, 1. fıkraya anlamındaki sigortalılık faaliyeti gibi değerlendirmektedir⁹⁶. Şu halde Alman hukukunda iş kazaları, aynı zamanda işe gidip işten gelme zaman zarfındaki (İşe gidiş-geliş kazası/Yol kazası/Wegeunfall) kazaları da kapsar⁹⁷. Aslında bu yolculuklar tamamen hazırlık faaliyeti⁹⁸ ve özel bir alan olmasına rağmen açık bir yasal hüküm sayesinde yasal kaza sigortası kapsamındadır⁹⁹. Başka bir ifadeyle sigortalılık faaliyetinin kapsamı, iş yerine gidip gelmeyi de içerecek şekilde genişletilmiştir¹⁰⁰. Bu durumda Alman hukukunda sadece sigortalılık faaliyeti nedeniyle meydana gelen kazalar değil, faaliyetin görüleceği yere gidiş ve dönüş yolunda meydana gelen kazalar başka bir ifadeyle yol kazaları da iş kazası olarak kabul edilmektedir¹⁰¹.

92 **Bultmann**, Rn. 315; **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 26; BSG, 28. 4. 2004 - B 2 U 26/03 R (beck-online).

93 **Bultmann**, Rn. 315; **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 26; BSG, 28. 4. 2004 - B 2 U 26/03 R (beck-online).

94 **Bultmann**, Rn. 315; **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 26. Hazırlık faaliyetinin sigortalılık faaliyetinin bir parçası olması için hazırlık faaliyeti ile sigortalılık faaliyeti arasında yakın bir fiili, yer ve zamansal bağlantı gerektiği görüşüne ilişkin bkz. **Koch**, Rn. 35.

95 **Bultmann**, Rn. 315. İstisnai olarak kapsamda olduğuna ilişkin bkz. **Kellner**, Rn. 296.

96 **Kellner**, Rn. 1; **Schmitt**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 172.

97 **Wellner**, Rn. 22; **Koch**, Rn. 35; **Kuhn**, Rn. 13; **Doğan**, s. 142.

98 **Kellner**, Rn. 295; **Bultmann**, Rn. 315.

99 **Heß/Burmann**, Rn. 8; **Kellner**, Rn. 295.

100 **Schmitt**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 172; **Holtstraeter**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 104.

101 **Yılmaz**, s.118. Hatta sigortalının trafikte kural ihlali yapması ve fakat yolu katetmeye

B. İşe Gidiş-Geliş Yolculuğunun Doğrudan Güzergâhta Yapılması

İş kazalarının bir alt türü olarak kabul edilen yol kazaları¹⁰², SGB 7 madde 8/2-1’de düzenlenmekte olup, işe gidiş ve işten dönüş için katedilen ve doğrudan yolda meydana gelen kazaları ifade etmektedir¹⁰³.

Katedilen yolun, sigortalılık faaliyetiyle bağlantısının olması gerekmektedir¹⁰⁴. Öyle ki, sigortalı güzergâhta yolculuk etme, kazanın temel nedeni olmalıdır¹⁰⁵. İşte Alman hukukunda işe gidiş-geliş yolculukları, sigortalı bir faaliyete başlamak veya bu faaliyetten dönmek için gerekli olmaları halinde yasal kaza sigortası kapsamındadır¹⁰⁶. Hatta SGB 7 madde 8/2-1 uyarınca iki nokta arasındaki doğrudan güzergâh kullanılmalıdır¹⁰⁷. Bununla birlikte bu güzergâhın mesafe açısından en kısa güzergâh olması gerekmez¹⁰⁸. İlgili maddede sadece sigortalılık faaliyetinin yürütüldüğü yere gidiş ve dönüş yolunun “*doğrudan yol*” olması gerektiği belirtilmiştir¹⁰⁹. Hal böyleyken nispeten daha uzun ancak trafik açısından daha az yoğun, daha hızlı ve dolayısıyla genel olarak daha az riskli olan güzergâh da doğrudan güzergâhtır¹¹⁰. Öyle ki, trafik durumuna, hava koşullarına,

devam etmesi durumunda bu ihlallerin veya ihlal neticesinde yaşanan kazaların yolun katedilmesiyle olan bağlantısını koparmayacağı görüşüne ilişkin bkz. André **Fiebig**, “Wegeunfall eines Motorradfahrers bei Sturz nach einem sog. Wheelie”, NZS, S. 17, 2022, s. 672. İşyerine giderken veya iş yerinden dönerken yakıt ikmali yapılsa, bu sırada meydana gelen bir kazanın yasal kaza sigortası kapsamına girmeyeceği ve fakat bir iş yerinden diğerine giderken yol üzerindeki bir benzin istasyonuna uğranarak bir sonraki iş yerine gitmek için yakıt ikmali yapılması durumunda yakıt ikmalinin yasal kaza sigortası kapsamına gireceği görüşü için bkz. Marc **Spielberger**, “Abgrenzung von Wegeunfall zu Unfall auf einem Versicherten Betriebsweg”, ArbRAktuell, S. 3, 2024, s. 67.

102 **Plagemann**, Dienstreisen, s. 39; **Holtstraeter**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 104; **Heß/Burmann**, Rn. 8; **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 163; **Dahm**, “Wegeunfall”, s. 113.

103 **Spitzlei**, Wegeunfall, s. 610; **Koch**, Rn. 41; **Bultmann**, Rn. 319.

104 **Plagemann**, Arbeitsunfall, s. 616. Yeni iş yerini bulmak için çalışma dışı bir günde yapılan bir yolculuk, çalışanın kendi ekonomik hazırlık faaliyetlerinin bir parçası olduğundan yolculuk sırasında bir kaza meydana gelirse bunun iş kazası olmadığına ilişkin bkz. **Marburger**, s. 160.

105 **Schmitt**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 197; **Koch**, Rn. 18.

106 **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 185; **Koch**, Rn. 36a; **Wellner**, Rn. 58; **Schmitt**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 195; **Bultmann**, Rn. 319.

107 **Koch**, Rn. 41; **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 170; **Yılmaz**, s. 118; **Doğan**, s. 143.

108 **Holtstraeter**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 116; **Kellner**, Rn. 328.

109 **Spitzlei**, Wegeunfall, s. 611; **Wellner**, Rn. 54; **Koch**, Rn. 40; **Kuhn**, Rn. 31; **Bultmann**, Rn. 319.

110 **Holtstraeter**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 116; **Koch**, Rn. 45; **Doğan**, s. 143.

maliyetlere, süreye ve mesafeye bağlı olarak sigortalı kişi güzergâh ve ulaşım şekline özgürce karar verebilir¹¹¹. Bayern Eyalet Sosyal Mahkemesi'nin de güzergâh seçimini sigortalıya bırakan bir kararı bulunmaktadır¹¹². Kanaatimizce de somut olaya ve yol koşullarına göre sigortalının güzergâhta değişiklik yapabilmesi olağan olduğundan mahkeme yerinde bir karar vermiştir. Ayrıca sigortalı kişinin hangi ulaşım aracını kullandığı da önemli değildir¹¹³. Ancak seçilen güzergâhın objektif bir değerlendirme neticesinde iş yerine ulaşmak için kesinlikle uygun olmaması halinde bu güzergâh artık doğrudan bir güzergâh olarak düşünülemez¹¹⁴.

C. İşe Gidiş-Geliş Yollarının Genel Kapsamı

İşe gidiş-geliş yolları, sigortalının özel alanından faaliyet yerine ulaştığı ve sonra geri döndüğü yollardır¹¹⁵. İşe gidiş-geliş kazaları, özellikle ev ile iş yeri arasındaki yolda ortaya çıkar¹¹⁶. İşte sigorta teminatı, bir başlangıç noktası ile bir varış noktası arasındaki yolculuk için sağlanır ve iki nokta arasındaki yolculuk sürecini kapsar¹¹⁷. Unutulmamalıdır ki, burada sigortalanan şey yolun kendisi değil, yolun katedilmesi, hareket etme sürecidir¹¹⁸.

Sigorta teminatı, trafikte yolculuk ederken sigortalının hukuka aykırı davranışları¹¹⁹ da dâhil olmak üzere kendi davranışları ve trafikteki diğer

111 **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 170; **Kellner**, Rn. 328.

112 LSG Bayern (Senat), 12.02.2015 - L 17 U 21/14 (beck-online).

113 **Bultmann**, Rn. 324; **Plagemann**, Arbeitsunfall, s. 617. Sigortalı kişinin ulaşım şeklini seçmekte serbest olduğuna ilişkin bkz. **Holtstraeter**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 105; **Kellner**, Rn. 301; **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 169.

114 **Koch**, Rn. 41. Objektif olarak iş yerine doğru gitmeyen bir güzergâhın ancak belirli koşullar altında yasal kaza sigortası kapsamına girdiği görüşüne ilişkin bkz. **Bultmann**, Rn. 350.

115 **Kellner**, Rn. 297; **Carsten Schütz**, s. 433.

116 **Heß/Burmann**, Rn. 17. SGB 7 madde 8/2 anlamında yolun öncelikle ev ile sigortalılık faaliyetinin gerçekleştirildiği yer arasında olduğu görüşüne ilişkin bkz. **Kellner**, Rn. 295.

117 **Koch**, Rn. 41; **Holtstraeter**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 105.

118 **Bultmann**, Rn. 320; **Holtstraeter**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 105; **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 168.

119 Sigortalının dikkatsiz bir sollama veya aşırı hız gibi trafik kurallarına aykırı davranışlarının da sigorta korunmasına sahip olacağı ve fakat başka bir trafik katılımcısına vurma veya başka fiziksel davranışın normal bir trafik kuralı ihlali olmayacağı ve yasal kaza sigortası kapsamı dışında olması gerektiği görüşüne ilişkin bkz. **Dahm**, Wegeunfall, s. 114.

kişilerin fiileri nedeniyle ortaya çıkan tehlikelere karşı sağlanır¹²⁰. Bununla birlikte kaza sigortası koruması sadece trafik tehlikelerine karşı değil, aynı zamanda bütün tehlikelere karşı da mevcuttur¹²¹. Öyle ki, sigorta teminatı günde bir yolculukla sınırlı olmayıp, birden fazla yolculuk için de geçerlidir¹²².

Alman hukukunda katedilen yol, bir başlangıç noktası ile bir varış noktası arasındaki mesafedir¹²³. SGB 7 madde 8/2-1 anlamında katedilen yolda yolculuğun hareket noktası fıkra gereği sigortalılık faaliyetinin gerçekleştirildiği yerdir. Ancak yolculuğun diğer hareket noktası ilgili fıkarda düzenlenmemiştir¹²⁴. Bununla birlikte SGB 7 madde 8/2-1 kapsamında sigortalanan yolculuğun diğer noktası genellikle sigortalının evidir¹²⁵ ve ev alanı içerisinde sigorta teminatı bulunmamaktadır¹²⁶. Keza Alman Federal Sosyal Mahkemesi de bir kararında ev içerisinde meydana gelen kazanın iş kazası olmadığını açıkça vurgulamıştır¹²⁷. Sigortalının ev alanı tamamen kendi özel yaşam alanı olduğundan ve evde hizmet veya uzaktan çalışma gibi istisnalar olmadığı müddetçe sigortalılık faaliyetiyle bağlantı kurulamayacağından mahkemenin kararı yerindedir.

İşe gidiş yolu, apartman dairesinden başlıyorsa konut alanından çıkmak, başka bir ifadeyle sigortalının bulunduğu binanın dış kapısından geçmekle başlar¹²⁸. Hatta yolculuk siteler ve girdelenlerde bile binanın dış

120 **Koch**, Rn. 35; **Bultmann**, Rn. 320; **Rolfs**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 12.

121 **Koch**, Rn. 36a; **Kellner**, Rn. 359.

122 **Schmitt**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 174.

123 BSG, 31.8.2017 – B 2 U 2/16 R (beck-online); **Koch**, Rn. 36; **Holtstraeter**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 105; **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn.168. Yolun yerel hedefe ulaşılacak coğrafi mesafe (rota) anlamına geldiğine ilişkin bkz. **Kellner**, Rn. 301; **Leube**, s. 276.

124 **Schmitt**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 173; **Koch**, Rn. 36; **Kellner**, Rn. 336. Kanun, sigortalılık faaliyetinin yürütüldüğü yeri son nokta olarak tanımlamakla birlikte aile evini de başlangıç noktası olarak kabul ettiği görüşüne için bkz. **Holtstraeter**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 111.

125 **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 173; **Holtstraeter**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 111. Evin her zaman sorunsuz bir ayrılış veya varış noktası olduğu görüşü için bkz. **Kellner**, Rn. 337.

126 **Schmitt**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 182. Sigorta hukuku kapsamında olan yolculuğun başlangıç noktası veya bitiş noktasının genellikle ev sınırları olduğuna ilişkin bkz. **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn.173; **Bultmann**, Rn. 321.

127 BSG, 7. 11. 2000 - B 2 U 39/99 R (beck-online).

128 **Wellner**, Rn. 57; **Koch**, Rn. 38. Sigortalı yolculuğun ev (dış) kapısından geçerek başlayacağına ilişkin bkz. **Bultmann**, Rn. 321; **Kellner**, Rn. 302; **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn.174; **Doğan**, s. 142.

kapısından geçtikten sonra başlar¹²⁹. Bu nedenle dış kapıya ulaşmadan önce ortak merdivenlerde meydana gelebilecek bir kaza yasal kaza sigortası kapsamında değildir¹³⁰. Öte yandan işe gidiş yolculuğu iş yeri kapısından geçmekle sona erer¹³¹. Aynı durum iş yerinden eve dönüş yolculuğu için de geçerlidir¹³². Bu noktada hem Alman Federal İş hem de Sosyal Mahkemesi iş yerinden yolculuğun iş yeri kapısından geçmekle başlayacağı kanaatindedir¹³³. İlgili mahkemelerin kararları SGB 7 madde 8/1 bağlamında yerindedir. Çünkü iş yerinden işletme sahasının tamamını anlamak ve işletme sahasındaki kazaları SGB 7 madde 8/1 anlamında (Betriebswege) kaza olarak kabul etmek gerekmektedir¹³⁴. İş yeri, dış kapıdan geçerek çalışma yerine ulaşmak veya buradan ayrılmak suretiyle yer bakımından sınırlandırılmıştır¹³⁵. Bu sebeple işten dönüş yolu iş yerinin en dış kapısından yürüyerek ya da arabayla geçerek başlar ki,¹³⁶ buraya kadar katedilen mesafe iş yeri faaliyeti olarak değerlendirilir¹³⁷. Nihayetinde gidiş yolculuğunun başladığı yerde dönüş yolculuğu sona erer ve gidiş yolculuğunun sona erdiği yerde dönüş yolculuğu başlar¹³⁸.

SGB 7 madde 8/2-1 uyarınca iş yerine yapılan ilk yolculuk sigortalıdır ve buradan diğer iş yerlerine veya şantiyelere yapılan diğer tüm yolculuklar sigortalılık faaliyetinin bir parçası olarak katedilmektedir¹³⁹. Öte yandan işçiler için iş yeri, iş yeri merkezinden ibaret değildir¹⁴⁰. SGB 7 madde 8/2-1 anlamında faaliyet yeri, sigortalılık faaliyetinin fiilen yürütüldüğü yerdir¹⁴¹. Dolayısıyla sigortalılık faaliyetinin yürütüldüğü yer iş yeri merkezi dışında bir yer de olabilir ki, sigortalı kişiler evlerinden veya üçüncü

129 **Marburger**, s. 160. Apartmanlarda yolculuğun daire kapısından değil, dış kapıdan çıkınca başlayacağına ilişkin bkz. **Koch**, Rn. 38.

130 **Wellner**, Rn. 57; **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 173; BSG, 31.8.2017 – B 2 U 2/16 R (beck-online).

131 **Koch**, Rn. 50; **Rolfs**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 12; **Doğan**, s. 142.

132 **Rolfs**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 12; **Bultmann**, Rn. 321.

133 BAG, 14. 12. 2000 - 8 AZR 92/00 (beck-online); BSG (2. Senat), 08.12.2021 – B 2 U 4/21 R (beck-online).

134 **Rolfs**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 12; **Kellner**, Rn. 312; **Wellner**, Rn. 89.

135 **Wellner**, Rn. 89; **Bultmann**, Rn. 321.

136 **Schmitt**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 178; **Koch**, Rn. 50; **Kuhn**, Rn. 33.

137 **Wellner**, Rn. 57; **Koch**, Rn. 50; **Kuhn**, Rn. 33.

138 **Kellner**, Rn. 306.

139 **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn.182; **Holtstraeter**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 109.

140 **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn.182; **Schmitt**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 175; **Holtstraeter**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 109.

141 **Schmitt**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 175; **Holtstraeter**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 109.

bir yerden buralara yolculuk ederken de SGB 7 madde 8/2-1 uyarınca sigortalıdır¹⁴².

D. İşe Gidiş-Geliş Yollarının Kapsamıyla İlgili Özel Durumlar

SGB 7 madde 8/2-1 anlamında katedilen yolun diğer noktası genellikle ev olmakla birlikte sigortalı kişinin üçüncü yerde en az iki saat geçirilmiş olması koşuluyla ev yerine başka bir yer/üçüncü yer¹⁴³ de başlangıç noktası olabilir¹⁴⁴. İki saat kuralı Alman Federal Sosyal Mahkemesi tarafından belirlenmiştir¹⁴⁵. Nihayetinde mezkûr madde, sigortalının evinin sigortalı güzergâhın diğer noktası olması gerektiğini şart koşmadığından¹⁴⁶ Alman Federal Sosyal Mahkemesi de güzergâhın diğer noktasının ev olması gerekmediğini, üçüncü bir yerin de sınır noktası olabileceğini karara bağlayarak maddenin uygulama alanını somutlaştırmıştır.

Üçüncü yerin sigortalı yolculuğun sınır noktası olması ve olağan yaşam merkezi ile iş yeri arasındaki yolculuğun bir ara durağı olmaması için kalış süresinin en az iki saat olması gerekir¹⁴⁷. Şu halde sigortalı kişi mesaiden sonra doktora gider ve orada iki saatten fazla kalırsa, bu üçüncü

142 **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn.182. “*Sigortalı bir kişi iş yeri merkezinde çalışmıyor ve fakat bir şantiyede görevlendiriliyor ve doğrudan bu şantiyeye gidiyorsa, bu yol doğrudan iş seyahatidir. Ancak sigortalı kişi önce iş yerini ziyaret eder ve oradan bir şantiyeye gönderilirse durum farklıdır. Bu durumda, SGB 7 madde 8/2 anlamında sigortalılık faaliyeti iş yerine yapılan yolculuk iken, iş yerinden şantiyeye yapılan yolculuk bir iş seyahati olarak SGB 7 madde 8/1 kapsamındadır.*” (**Schmitt**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 176).

143 Üçüncü bir yerin, sigortalının evi ve doğrudan bir güzergâh üzerinde olmayan ve bu nedenle dolambaçlı veya ters yön yol (Umweg oder Abweg) olabilecek herhangi bir yer olabileceği görüşüne ilişkin bkz. **Kellner**, Rn. 344.

144 BSG, 5. 5. 1998 - B 2 U 40/97 R (beck-online); **Koch**, Rn. 36; **Doğan**, s. 145. Ev dışında üçüncü yere de gidilip gelinebileceğine ilişkin bkz. **Holtstraeter**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 113. “*Bir kişi işe giderken ters yön veya dolambaçlı yol üzerinden akrabalarını ziyaret eder ve onlarda en az 2 saat kalırsa, oradan iş yerine kadar olan yol üçüncü yerden yapılan bağımsız bir yolculuktur ve bu şekilde sigortalanır. Ancak orada daha kısa bir süre kalırsa, evden işe akrabaların evi üzerinden yapılan yolculuk tek bir yolculuktur. Bu durumda dolambaçlı ya da ters yön yol söz konusuysa yasal kaza sigortası kapsamı dışındadır.*” (**Kellner**, Rn. 350). “*Dönüş yolculukları için bunun tersi geçerlidir. Örnek olarak bir akraba ziyaretinin iki saatten uzun sürmesi halinde, yalnızca iş yerinden ziyaret yerine kadar olan yolculuk sigortalanır. Çünkü yolculuğun daha sonra devam etmesi yeni bir bağımsız yolculuk teşkil eder ve böylece ziyaret yeri yolculuğu sona erdiren üçüncü bir yer olur.*” (**Kellner**, Rn. 351).

145 BSG, 10.8.2021 – B 2 U 2/20 R (beck-online); BSG, 23.6.2020 – B 2 U 12/18 R (beck-online).

146 **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 178; **Schmitt**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 173; **Koch**, Rn. 36; **Kellner**, Rn. 336.

147 **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 180; **Koch**, Rn. 36; **Kellner**, Rn. 351.

yere yapılan yolculuk sigortalıdır ve fakat doktorun muayenehanesinden eve yapılan yolculuk yasal kaza sigortası kapsamı dışındadır¹⁴⁸. İki saatten daha kısa süreli kalışlarda, eve yapılan yolculuk tek bir yolculuk olarak değerlendirilecek ve doktor ziyareti için genellikle ileride değinilecek olan sigortalı yoldan sapma ilkeleri uygulanacaktır¹⁴⁹.

Alman hukukunda sigorta korumasının sigortalının ikamet ettiği binanın dış kapısından başlayacağı ve iş yerinin kapısına ulaşıldığında sona ereceği genel kural olmakla birlikte konutun bulunduğu binadan doğrudan erişim sağlanan bir otopark varsa bu otopark ev alanının parçası kabul edilir ve bu alanda sigorta teminatı yoktur¹⁵⁰. Bununla birlikte konutun yer aldığı binaya doğrudan erişimi olmayan ve bu nedenle sadece konut binasının dış kapısından geçildikten sonra ulaşılabilen otoparklar ev alanının bir parçası kabul edilmeyip otoparka giden yol, yasal kaza sigortası kapsamında değerlendirilecektir¹⁵¹.

E. İşe Gidiş-Geliş Yollarından Sapılması

1. Genel Olarak

SGB 7 madde 8/2-1 prensip olarak sigortalılık faaliyetine gidiş ve dönüş güzergâhında doğrudan yapılan yolculukların yasal kaza sigortası kapsamında olduğunu düzenlemektedir¹⁵². Çünkü doğrudan güzergahtan sapsalar, kaza riskini artırması sebebiyle sigorta teminatı mantığına uygun değildir¹⁵³.

148 **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 180.

149 **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 180.

150 **Marburger**, s. 160. “İş yerine yolculuk, konut binasından doğrudan ulaşılabilen bir otoparka girilmesi ve burada park edilen araçla iş yerine gidilmesi halinde konutun dış kapısından geçildikten sonra başlar. Ancak otoparka konut binasından doğrudan erişilebiliyorsa otoparka giden yol yasal kaza sigortası kapsamına girmez. Bu durumda otopark kapısı sigorta teminatının sınırını oluşturan dış kapı olarak kabul edilir.” (**Schmitt**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 185-186). “Otoparkın konut binasıyla yapısal bir birim oluşturması ve binadan girilebilmesi durumunda, otopark kapısı başlangıç ve bitiş için belirleyici sınırdır. Çünkü bu durumda ev alanının bir parçasıdır. Ancak, sigortalının otoparka girmek için yapısal nedenlerle önce evden çıkması gerekiyorsa, burası ev alanının bir parçası değildir ve otoparka giderken ve otopark içinde sigortalıdır.” (**Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 177).

151 **Marburger**, s. 160; **Holtstraeter**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 112; **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 177.

152 **Bultmann**, Rn. 349; **Kellner**, Rn. 328.

153 **Kellner**, Rn. 328.

Alman hukukunda katedilen yolun yasal kaza sigortası kapsamında olabilmesi için doğrudan güzergâhın kesintiye uğramaması gerekmektedir. Bu noktada iş yerine gidiş ve dönüş yolunda sigorta teminatının kesintiye uğraması, yolculuğun artık hedef noktalarından birine devam etmemesi olarak karşımıza çıkar¹⁵⁴.

2. Dolambaçlı Yollar ve Ters Yön Yolları

Yolculuğun kesintiye uğraması, dolambaçlı yol (Umweg) veya ters yön yolu (Abweg) şeklinde olabilir ki, bu kesinti sırasında sigorta teminatı bulunmamaktadır¹⁵⁵. Ancak sigortalı kişi doğrudan güzergâha geri dönse ve sigorta teminatını ortadan kaldıran bir durum da meydana gelmezse¹⁵⁶ sigorta teminatı devam eder¹⁵⁷.

Sigortalı güzergâha ulaşmak için sapmanın başlangıç noktasına geri dönmek gerekirse, bir ters yön yol (Abweg) vardır¹⁵⁸. Daha açık bir ifadeyle sapma, sigortalı kişinin başlangıçta ters yönde ve fakat daha sonra iş yerine doğru hareket etmesi şeklindedir¹⁵⁹. Söz gelimi unutulmuş eşyaların alınması için geri dönmek bu kapsamdadır¹⁶⁰. Ancak sigortalı kişi trafikten kaçmak veya ulaşım aracını değiştirmek için trafikte yön değiştirirse, sigortalı kişi asıl varış noktasından vazgeçmediği için yoldan sapma söz konusu olmaz¹⁶¹.

Sigortalı kişi iş seyahatinin varış noktasını koruyor ve fakat en kısa güzergâhı önemli ölçüde uzatıyorsa dolambaçlı yolun (Umweg) olduğu kabul edilir¹⁶². Dolanma durumunda, sigortalı kişi doğrudan güzergâhtan

154 **Koch**, Rn. 42; **Bultmann**, Rn. 348.

155 **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 193; **Koch**, Rn. 41; **Schmitt**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 217-218; **Doğan**, s. 143.

156 Kesintinin niteliği ve süresinden sigortalılık faaliyetiyle olan bağlantının kesin olarak ortadan kalktığı sonucuna varılabilirse sigorta teminatının yeniden canlanmayacağına ilişkin bkz. **Koch**, Rn. 47.

157 **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 203; **Schmitt**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 222; **Koch**, Rn. 41; Tobias **Mergner**, “Der Verkehrsunfall als Wege- und Arbeitsunfall”, NJW, S. 40, 2023, s. 2925.

158 **Holtstraeter**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 119; **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 200.

159 **Koch**, Rn. 46; **Bultmann**, Rn. 349; **Leube**, s. 276. İş, ikamet veya üçüncü bir yere varıştan vazgeçilir ve özel nedenlerden dolayı ya varış noktası aşılır ya ilave yol eklenir ya da yolculuk ters yönde yapılırsa ters yön yolun var olduğuna ilişkin bkz. **Holtstraeter**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 119; **Kellner**, Rn. 330.

160 **Holtstraeter**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 119; **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 190-191.

161 **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 200.

162 **Koch**, Rn. 45; **Holtstraeter**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 117; **Kellner**, Rn. 332; **Leube**, s. 276.

saparak güzergâhı uzatmakla birlikte asıl varış yönünü korur ve bu nedenle hala asıl varış yönünde bir yay çizerek hareket eder¹⁶³. Güzergâh uzatılmazsa zaten dolambaçlı yoldan bahsedilemez¹⁶⁴. Bu durum trafik koşulları, güvenlik veya zaman gibi etkenlerden dolayı doğrudan güzergâhın terkedilerek daha az yoğun veya daha hızlı gidilebilecek bir yolun kullanılması şeklinde karşımıza çıkabilir¹⁶⁵.

3. İşe Gidiş-Geliş Yollarından Sapılmasının Sonucu

İşçiler işe giderken veya eve dönerken kendi özel işleriyle ilgilenebilir. Özel amaçlarla doğrudan güzergâhtan sapma, sigortalılık faaliyetiyle olan bağlantıyı ortadan kaldırır ve sigorta teminatının kaybına yol açar¹⁶⁶. Örneğin iş yerine giderken alışveriş yapmak için bir dükkâna uğrayan kişi iş yerine giden doğrudan yoldan saptığı anda sigorta korumasını kaybeder¹⁶⁷. Keza sigortalı kişinin muhabbet etmesi, dikkatsizliği veya sürüş sırasında telefonla uğraşması¹⁶⁸ nedeniyle doğrudan güzergâhtan sapması durumunda da yasal kaza sigortası kapsamında çıkacaktır¹⁶⁹. Nihayetinde sigortalı güzergâhtan sapmanın nedeni sigortalının kendi davranışları veya şahsından kaynaklanıyorsa, sigortalı güzergâha geri dönülüp ilk varış noktası yönünde devam edildiğinde yasal kaza sigortası koruması yeniden

163 **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 204; **Kellner**, Rn. 332.

164 **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 204. Uzatmanın önemsiz olup olmadığının tespitinde süre veya mesafe gibi unsurlar dikkate alınarak somut olayın koşullarının değerlendirilmesi gerektiği görüşüne ilişkin bkz. **Kellner**, Rn. 332. Dolambaçlı yolun güzergâhın son noktalarından birine götürmeyen başka bir yol izlenerek uzatılması şeklinde olabileceği görüşüne ilişkin bkz. **Schmitt**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 218.

165 **Koch**, Rn. 45; **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 204.

166 **Bultmann**, Rn. 350; **Koch**, Rn. 46; **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 35; BSG, 7.5.2019 – B 2 U 31/17 R (beck-online).

167 **Plagemann**, Arbeitsunfall, s. 617; **Schmitt**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 222. Sigortalı, iş yerine giderken veya iş yerinden dönerken özel bir iş için yolculuğuna ara verirse, kaza sigortası korumasının araçtan inildiği anda kesileceğine ilişkin Federal Sosyal Mahkeme kararı için bkz. BSG, 9. 12. 2003 - B 2 U 23/03 R (beck-online).

168 Akıllı telefon veya whatsapp kullanımı, sigortalıların dikkatini dağıtması nedeniyle iş yerine gidiş-geliş güzergâhını terk etmelerine yol açarsa ve daha sonra yolda bir kaza gerçekleşirse bu durumun sigorta teminatını etkilediğine ilişkin bkz. Anna **Nusser**, “Wegunfall und WhatsApp-Nutzung”, NZS, S.15, 2020, s. 601.

169 **Bultmann**, Rn. 350; **Holtstraeter**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 118; **Kellner**, Rn. 329; **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 201.

başlar¹⁷⁰. Kaldı ki, sapma durumunda amaç artık iş yerine veya eve ulaşmak olmadığından yoldan sapmanın uzunluğu da önemli değildir¹⁷¹.

Güzergâhtan hatalı bir şekilde sapmada yalnızca sigortalı kişinin hareket eğilimi değil, aynı zamanda hatayı haklı kılan koşullar da dikkate alınacaktır¹⁷². Güzergâhtan hatalı sapmalar için sigorta teminatı, güzergâhın kullanımına ilişkin bir durumdan kaynaklanması halinde devam eder¹⁷³. Karanlık veya sis nedeniyle iyi görememe, kötü işaretlenmiş yollar veya benzerleri gibi güzergâhın yapısı nedeniyle hatalı sapmalar sigorta teminatını sona erdirmez¹⁷⁴. Çünkü böyle bir durumda sapma, trafiğin doğasından kaynaklanan koşullardan kaynaklanır¹⁷⁵. Ayrıca işle ilgili nedenlerle yapılan bir sapma, söz gelimi sigortalının iş için gerekli olan eşyaları almak için geri dönmesi, istisnai durumlarda yasal kaza sigortası kapsamına girebilir¹⁷⁶. Keza güvenlik nedeniyle doğrudan güzergâhtan sapılması, yasal kaza sigortası kapsamının sona ermesine neden olmaz¹⁷⁷.

Özel faaliyet nedeniyle dolanma ve ters yönde gitme sonrasında işçinin doğrudan güzergâha iki saati geçmemek üzere geri dönmesi halinde sigorta teminatı canlanır¹⁷⁸. Başka bir ifadeyle sigorta koruması, sigortalı kişi doğrudan güzergâha ulaştığında ve bu yolu tekrar katettiğinde yeniden başlar¹⁷⁹.

170 **Koch**, Rn. 45; **Holtstraeter**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 117; **Koch**, Rn. 46; **Bultmann**, Rn. 349; **Schmitt**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 222; **Holtstraeter**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 119.

171 **Bultmann**, Rn. 348.

172 **Bultmann**, Rn. 350; **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 201.

173 **Bultmann**, Rn. 350; **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 204.

174 **Kellner**, Rn. 329; **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 201.

175 **Bultmann**, Rn. 350; **Holtstraeter**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 118.

176 **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 200. “Unutulan eşyaları almak için iş yerinden eve geri dönmek, eşyaların iş görme borcunu yerine getirmek için gerekli olması durumunda sigortalıdır. Bununla birlikte tıpkı kendiliğinden yakıt ikmali gibi ihmal sonucu unutulan eşyalar için dönme yasal kaza sigortası kapsamı dışında kalmalıdır. Çünkü unutmaya yalnızca özel alana atfedilebilir.” (**Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 190). Benzer yönde bkz. **Koch**, Rn. 43,46; **Holtstraeter**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 119.

177 Oliver **Ricken**, “Unfallversicherungsschutz trotz Abweichen vom Direkten Weg zur Arbeitsstätte”, NZA, S. 24, 2019, s. 1696; **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 204.

178 **Marburger**, s. 161; **Koch**, Rn. 44; **Holtstraeter**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 121;

179 **Spitzlei**, Wegeunfall, s.612. İki saat içinde doğrudan güzergâha dönüşün trafikle ilgili nedenlerle mümkün olmaması durumunda da sigorta teminatının yeniden canlandırılacağı görüşü için bkz. **Marburger**, s. 161.

4. Yolculuğun Kesintiye Uğraması

Alman hukukunda sigorta teminatının kesilmesi (Unterbrechung), “iş yerine veya iş yerinden yapılan yolculuğun diğer sınır noktasına ulaşılmadan önce daha uzun özel faaliyetler nedeniyle kesintiye uğraması” şeklinde tanımlanmaktadır¹⁸⁰. Kesinti, daha sonra devam etme niyetiyle yolculuğa verilen geçici ve özel bir moladır¹⁸¹. Yolculuktaki molalara alışveriş veya arkadaş/akraba ziyaretleri örnek olarak verilebilir¹⁸².

Kesinti, sigortalı hedefe ulaşma niyetinden kişisel amaçlar için vazgeçildiği herhangi bir davranışla başlar¹⁸³. Alman hukukunda bunun için iki saatlik zaman sınırı belirlenmiştir ki, bu süreye kadar yolculuğun başlaması ve önceki güzergâha devam edilmesi sigortalılık faaliyetidir¹⁸⁴. Burada dikkat edilmesi gereken nokta, kesinti güzergâhından geri dönülmesi ve varış noktası yönünde geri hareket edilmesiyle değil, doğrudan güzergâhta yolculuk etmeye devam edilmesiyle kesinti sona erecektir¹⁸⁵. Başka bir ifadeyle sigortalı kişi, önemli bir kesintiden sonra doğrudan güzergâhta varış noktası yönünde yolculuğa devam ederse sigorta teminatı yeniden sağlanır¹⁸⁶.

Yasal kaza sigortası koruması, istisnai olarak işe gidiş-geliş yolunda özel nedenlerle yapılan kısa süreli/önemsiz kesintilerde geçerli kalmaya

180 **Koch**, Rn. 47. Sigortalının evin dış kapısından çıktıktan sonra arabasına binmeden önce yolun kaygan olup olmadığını kontrol etmesi durumunda bu hususun tamamen özel amaçlı bir faaliyet olduğu ve önemsiz bir yol kesintisinin de söz konusu olmadığı, “geçerken” veya “yanında” yapılamadığından hareketle bir kesintiye neden olduğuna ilişkin bkz. Jörg Hennig, “Wegeunfall bei Überprüfen der Straße auf Eisglätte”, NZS, S.13, 2018, s. 549.

181 **Holtstraeter**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 120. “Yolculuktaki molalar, seyahat için gerekli olmayan kişisel eylemlerden oluşur. Örneğin alışveriş, içecek için durma, ziyaretler, sohbetler.” (**Kellner**, Rn. 321). “Sadece çok küçük kesintiler; bir vitrinin önünde durmak, üçüncü bir kişinin trene binmesine yardım etmek, yol boyunca otomatlardan sigara almak, aracın kilitli olup olmadığını kontrol etmek sigorta teminatının kaybına yol açmaz.” (**Holtstraeter**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 120a).

182 **Kellner**, Rn. 321; **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 191.

183 **Kellner**, Rn. 322; **Bultmann**, Rn. 349.

184 **Koch**, Rn. 47; **Holtstraeter**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 121.

185 **Kellner**, Rn. 325. “Sigortalı yolculuğun kesintiye uğraması, varış noktasına olan yolculuğun yeniden başlatıldığı anda sona erer. Kişisel faaliyet sona ermiş olmalı ve orijinal güzergâha devam edilmelidir.” (**Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 196).

186 **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 195; **Bultmann**, Rn. 349; **Holtstraeter**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 117,119.

devam eder¹⁸⁷. Bir kesintinin önemsiz olarak kabul edilip edilemeyeceği, kesintinin süresinin de rol oynadığı somut olayın koşullarına bağlıdır¹⁸⁸. Bu bağlamda bir kesinti, zaman ve yer açısından hala işe gidiş-geliş yolunun bir parçası olarak kabul edilebiliyorsa önemsiz sayılır¹⁸⁹. Hiç şüphesiz bir işin “geçerken veya çok yakınında” yapılabilmesi durumunda varış noktasına doğru ilerlemede önemli bir kesinti söz konusu olmaz¹⁹⁰. Alman Federal Sosyal Mahkemesi de bu görüştedir¹⁹¹. Örneğin arabayı iş yerinin otoparkına park edip biraz ilerledikten sonra geri dönüp kilitlerinin kontrol edilmesi önemsiz bir kesinti olarak kabul edilecektir¹⁹².

Kesintide iki saatlik zaman sınırı aşılsa, sigortalılık faaliyeti kural olarak sona erer¹⁹³. Bu noktada yolculuk ile sigortalılık faaliyeti arasındaki bağ kopmaktadır¹⁹⁴. Bu kesinti sona erdiğinde bile sigorta teminatı yeniden canlandırılmaz ve kalıcı olarak sona erer¹⁹⁵.

İşe gidiş-geliş yolculuğunun iki saatten fazla kesintiye uğraması halinde burada iki ayrı yol olduğu ve bunlardan sadece birinin iş yerine gidiş ve iş yerinden dönüş için yasal kaza sigortası kapsamında yol olduğu var sayılır¹⁹⁶. Sigortalı iş yerinden eve olan yolculuğunu iki saatten fazla kesintiye uğratırsa kesinti yeri üçüncü bir yer olarak kabul edilir¹⁹⁷. Şu halde

187 **Schmitt**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 223; **Kuhn**, Rn. 33; **Bultmann**, Rn. 333; **Koch**, Rn. 45; **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 35; Tanja **Sautter**, “Der Wegeunfall in der aktuellen Rechtsprechung”, ARP, S. 2, 2022, s. 50 (Der Wegeunfall).

188 **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 35; **Kellner**, Rn. 332.

189 **Sautter**, Der Wegeunfall, s. 50.

190 **Sautter**, Der Wegeunfall, s. 50; **Spitzlei**, Wegeunfall, s. 612; **Mergner**, s. 2925. Buna karşılık doğrudan güzergahı oluşturan yolun trafik alanından ayrılmak gerekiyorsa ve ev ile iş yeri arasındaki güzergah sadece 100 metre uzatılmışsa, kaza anındaki iş faaliyeti ile iç bağlantı kesilir ve bunun sonucunda iş kazası meydana gelmez. Bkz. BSG, 24. 06. 2003, B 2 U 40/02 R (beck-online).

191 BSG, 7.5.2019 – B 2 U 31/17 R (beck-online).

192 **Sautter**, Der Wegeunfall, s. 49. Sigortalının işinden eve dönerken özel bir mektubu posta kutusuna atmak için arabasından inmesi ve kaza geçirilmesi durumunda arabadan inmeyle eve dönüş yolunu kesintiye uğratmış olduğu, özel mektubu posta kutusuna atmak suretiyle yaptığı kesintinin önemsiz bir kesinti de olmadığı, mektubu posta kutusuna atmanın “geçerken” yapılan bir eylem olarak değerlendirilemeyeceğine ilişkin bkz. **Plagemann/Radtke-Schwenzer**, s. 1338.

193 **Koch**, Rn. 47; **Holtstraeter**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 121a. Alman hukukunda bu durum “Lösung” diye adlandırılmaktadır. Bkz. **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 197; **Holtstraeter**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 121a.

194 **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 197.

195 **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 197; **Holtstraeter**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 121a.

196 **Spitzlei**, Gesetzliche Unfallversicherung, s. 326.

197 **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 199; **Spitzlei**, Wegeunfall, s.611.

iş yerinden bu üçüncü yere yapılan yolculuk yasal kaza sigortası kapsamına girecek ve fakat üçüncü yerden eve yapılan yolculuk kapsama girmeyecektir¹⁹⁸. Sigortalılık faaliyetinin yürütüldüğü yere giderken böyle bir olay meydana gelirse, yolculuğun ilk kısmı olan evle üçüncü yer arasındaki yolculuk sigorta teminatı kapsamında değilken üçüncü yerle iş yeri arasındaki yolculuk teminat kapsamında olacaktır¹⁹⁹.

VI. SİGORTALILIK FAALİYETİ OLARAK KABUL EDİLEN DİĞER DURUMLAR

SGB 7 madde 8/2-2 ila 5. bentlerinde, işe gidiş-geliş kazalarının dışında sigorta teminatı kapsamında olmayan dolambaçlı/ters yön yolların veya başka durumların yasal kaza sigortası kapsamına dâhil olduğu düzenlenmiştir²⁰⁰. Başka bir ifadeyle işe gidip-gelme güzergâhının doğrudan güzergâh olması unsuruna istisnalar düzenlenmiş ve yasal kaza sigortasının kapsamı genişletilmiştir.

A. Çocuğun Bakım İhtiyacı Nedeniyle Doğrudan Güzergâhtan Sapma

Sigortalının sigortalı yoldan sapması kural olarak yasal kaza sigortası kapsamına girmez. Ancak SGB 7 madde 8/2-2-a bir istisna oluşturur. Bu bağlamda sigortalıların ortak bir hanede yaşayan çocuklarını kendilerinin, eşlerinin veya hayat arkadaşlarının mesleki faaliyetleri nedeniyle yabancı birinin bakımına emanet etmek için sigortalı yoldan saparak katettikleri yol SGB 7 madde 8/2-2-a uyarınca yasal kaza sigortası kapsamına girmiştir²⁰¹. Ancak unutulmamalıdır ki, SGB 7 madde 8/2-2-a uyarınca sigorta teminatı yalnızca çocuğu bakıma veren sigortalı kişi için geçerli olup çocuğun kendisi bu bent bağlamında yasal kaza sigortası kapsamında değildir²⁰². Aslında SGB 7 madde 8/2-2-a'da sadece çocuğun ebeveynleri veya ebeveynlerinden birinin eşi/partneri ile ilgili sigortalılık faaliyetinin kapsamı genişletilmiştir²⁰³.

Yabancı bir kişi tarafından bakım, çocuğun sigortalının ev halkının bir

198 **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 199; **Spitzlei**, Wegeunfall, s.611.

199 **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 199; **Spitzlei**, Wegeunfall, s.611; **Holtstraeter**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 121a; **Kellner**, Rn. 326.

200 **Schmitt**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 229; **Bultmann**, Rn. 348.

201 **Leube**, s. 276; **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 213; **Wellner**, Rn. 54-55; **Koch**, Rn. 48; **Kuhn**, Rn. 31; **Doğan**, s. 146.

202 **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 217; **Leube**, s. 278.

203 **Schmitt**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 230.

parçası olmayan bir kişi tarafından bakımı anlamına gelir²⁰⁴. Bakım öğretili; “*gözetim, fiziksel, zihinsel ve duygusal olarak ilgilenme veya beslenme ile ilişkilendirilen bütün faaliyetler*” olarak tarif edilmiştir²⁰⁵. Çocuğun bir kreşte, anaokulunda, akrabalar veya tanıdıklar tarafından bakılması önemli olmayıp bakımın düzenli olarak gerçekleşmesi veya ara sıra veya tek seferlik olması da önem arz etmez²⁰⁶.

Bakım, sigortalının veya eşinin/partnerinin mesleki faaliyetinden²⁰⁷ kaynaklanmalıdır²⁰⁸. Hatta mesleki faaliyetten kaynaklanma, çalışan bir kişinin işten önce veya sonra evde dinlenmeye ihtiyaç duyması durumunda da mevcuttur²⁰⁹. Alman hukukunda öğretilde aksi görüşler olmakla

204 **Schmitt**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 243; **Kellner**, Rn. 371. Çocuğun aile evi dışına bakılması durumunda başkasının bakımına emanet edilmiş olacağı görüşü için bkz. **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 221; **Leube**, s. 276. Bakımın kişisel bakım yükümlülüğü olanlar dışındaki kişiler tarafından yapılan her türlü gözetimi kapsadığına ilişkin bkz. **Bultmann**, Rn. 348.

205 **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 221; **Kellner**, Rn. 371. Bakımın, kişinin kendi bakımını yapamaması durumunda bu ihtiyacını başka kurum ve/veya kişilere bağımlı kılan bütün durumları, bu ihtiyacını ortadan kaldıran veya iyileştiren bütün hizmetleri ifade ettiği görüşüne ilişkin bkz. Nazlı **Sağlam**, Sosyal Güvenlik Hukukunda Yaşlı Bakımı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2024, s. 71.

206 **Schmitt**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 243; **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 221.

207 “*Mesleki faaliyet (Berufliche Tätigkeit), geçimini sağlamaya hizmet eden herhangi bir kapsamda (tam zamanlı, yarı zamanlı, mevsimlik çalışma vb.) çalışma ve esasen işçiler, memurlar ve serbest meslek sahipleri için genel olarak sürekli kazanç getiren bir faaliyettir.*” (**Kellner**, Rn. 375). Geçimi sağlamaya hizmet eden belirli bir süreye sahip bir faaliyet olarak anlaşılması gerektiğine ilişkin bkz. **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 223.

208 **Schmitt**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 239; **Koch**, Rn. 48; **Kellner**, Rn. 374; **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 222; **Marburger**, s. 162; **Leube**, s. 277.

209 **Leube**, s. 277; **Kellner**, Rn. 376.1; **Schmitt**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 240; **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 226.

birlikte²¹⁰ her iki ebeveynin de çalışması gerekmeyeceği ileri sürülmektedir²¹¹. Çocuk sahibi eşler/hayat arkadaşlarının çocuğun bakımı noktasında birlikte sorumluluk sahibi oldukları dikkate alındığında çalışmayan eş/hayat arkadaşı kadar çalışan eş/hayat arkadaşı da bakımla yükümlüdür. Ancak çalışan eş/hayat arkadaşı mesleki faaliyeti nedeniyle bu yükümlülüğünü tamamen veya kısmen yerine getirememektedir. İşte bu noktada kanun maddesinde düzenlenen “*kendileri, eşleri veya hayat arkadaşlarının mesleki faaliyetleri nedeniyle*” koşulu yerine getirilmiş olur. Hal böyleyken kanaatimizce de maddenin uygulanması için her iki eş veya hayat arkadaşının çalışması gerekmez. Kaldı ki, büyükanne/büyükbabalar gibi çocuğa evde bakabilecek bir kişi olsa bile çocuğu bakıma vermek isteyip

210 “Bu durum normalde her iki ebeveynin veya eşin de çalıştığını ve bu nedenle çocuğun sigortalı kişinin evinde gerekli bakımı sağlayamadığını varsayar. Buna ek olarak, Paragraf 2 No. 2 a, ebeveynlerden ya da eşlerden yalnızca birinin çalışıyor olması, ancak diğer ebeveynin ya da eşin hastalık ya da sakatlık nedeniyle iş göremez durumda olması halinde de geçerlidir. Keza diğer tarafın vardiya çalışması nedeniyle dinlenmeye bağımlı olması ve bu nedenle çocuğa bakamaması durumunda veya tek ebeveynin mesleki faaliyeti nedeniyle çocuğunu başka birinin bakımına emanet etmek zorunda kalması durumunda da geçerlidir.” (Schmitt, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 240). “Mesleki faaliyet “nedeniyle” özelliği, bakımın yasal olarak önemli bir nedeni olmasını gerektirir. Bu durum, bakım eksikliğinin sigortalının mesleki faaliyetini imkansız veya önemli ölçüde daha zor hale getirmesi halinde geçerlidir. Eşlerden birinin çalışıyor olması ve bu nedenle çocuğa bakamayacak durumda olması, diğer eşin çocuğa bakabilecek durumda olup olmadığına bakılmaksızın yeterli değildir. Eğer bu durum hukuken önemli tek neden olarak yeterli olsaydı (örneğin babanın çalışması, annenin ev hanımı olması), “nedeniyle” özelliği pratikte anlamsız olurdu. Bunun yerine, yasanın anlamı uyarınca, ilgili hanenin genel mesleki durumu dikkate alınmalıdır.” (Kellner, Rn. 376). “Mesleki faaliyet nedeniyle bakıma muhtaçlığın tipik vaka grupları şunlardır: Sigortalıların bekar olması (bekar, dul, boşanmış, ayrı yaşıyor); her iki eşin de çalışıyor olması ve bu nedenle örneğin eş zamanlı veya çakışan çalışma saatleri nedeniyle çocuğa bakmalarının mümkün olmaması; eşlerden birinin evde olması ancak vardiya nedeniyle dinlenmeye bağımlı olması; ilgili taraflardan yalnızca biri çalışıyorsa, diğeri önemli veya diğer haklı nedenlerle çocuğa bakmaktan alıkonulması.” (Kellner, Rn. 376.1).

211 Koch, Rn. 48; Doğan, s. 146; Leube, s. 277. “Ebeveynlerden yalnızca biri çalışıyorsa, bir ayırım yapılması gerekir. Diğer ebeveyn çalışmıyorsa, çocuğun başka bir ebeveynin bakımına verilmesi genellikle diğer ebeveynin çalışmasına bağlı değildir. Ancak, çalışmayan ebeveyn, örneğin hastalık, engellilik veya diğer objektif koşullar nedeniyle çocuğa yeterince bakamıyorsa, yasal kaza sigortası kapsamı onaylanmalıdır. Eşlerden birinin çalışmıyor olmasına rağmen çocuğa evde bakmamaya bilerek karar vermesi durumunda da standardın uygulanıp uygulanmayacağı konusunda görüşler farklılık göstermektedir. Çünkü bu durumda çalışan ebeveynin çocuğa bakamaması, bakım ihtiyacının önemli bir nedenidir ve kanunun amacı bu vakaların dahil edilmesine karşı çıkmadığından, tercih edilen görüş bu vakanın da yasal kaza sigortası kapsamında olduğudur.” (Wietfeld, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 227).

istememe kararı sigortalıya bırakılmıştır²¹². Bu bağlamda, ebeveynler çocuğun evde yalnız bırakılmasına veya başka birinin bakımına emanet edilmesine karar vermekte özgürdür²¹³. Bununla birlikte çocuğun, sigortalı kişinin mesleki faaliyetiyle bağlantı olmaksızın, örneğin bir hobi edinmesi için başka bir yere görütülmesi yasal kaza sigortası kapsamında değellenir²¹⁴. Keza sigortalı, işine giderken çocuğu bir etkinliğine bırakması veya oradan alması da bakım olarak kabul edilmez²¹⁵.

Sigortalının çocukları, sigortalının soyundan gelen çocuklar ve evlat edinilen çocuklardır²¹⁶. Çocuk, sigortalı kişi ile ortak bir evde yaşamalıdır²¹⁷. Bu noktada çocuklar, sigortalı kişilerle birlikte tek bir çatı altında belirli bir süreyle bir yaşam ve ekonomik birliktelik sürüyorsa, ortak evde yaşamaktadır²¹⁸. Öte yandan çocuğun yaşı da önemli değildir²¹⁹. Ayrıca birden fazla çocuk bakım için bir yerlere bırakılacaksa, bu yolculukta gerekli sapmaların her biri sigortalıdır²²⁰. Bu bağlamda sigorta teminatının

212 **Leube**, s. 277; **Schmitt**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 237.

213 **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 221; **Schmitt**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 237.

214 **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 225.

215 **Leube**, s. 277. Müzik eğitiminin de bu kapsamda olduğuna ilişkin bkz. **Kellner**, Rn. 371.

216 **Schmitt**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 236. Üvey çocukların da bu kapsamda olduğuna ilişkin bkz. **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 225.

217 **Schmitt**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 238; **Koch**, Rn. 48; **Marburger**, s. 162. “Çocuk, sigortalı ile aynı evde yaşamalıdır. Burada, belirli bir süre boyunca ortak yaşam ve ekonomik yönetim ile birlikte fiziksel olarak aynı evde yaşamak kastedilmektedir. Aynı yaşayan ebeveynlerin çocuğu annesinin evinde yaşıyor ve hafta sonları babasını ziyaret ediyor ve babası pazartesi sabahı onu anaokuluna götürüyorsa, baba farklı yoldan gittiği için yasal kaza sigortası kapsamına girmez. Sürekli büyükannesinin ve büyükbabasının yanında yaşayan bir çocuk hafta sonu annesini ziyaret ediyor ve annesi pazartesi günü çocuğu büyükannesinin ve büyükbabasının evine geri götürüyorsa, annenin mesleki faaliyeti ile bir bağlantı yoktur. Yabancı bir kişinin bakımında bulunan çocuğunu ziyaret etmek nedeniyle işe giden yoldan farklı bir yolda gidilmesi durumunda bu yolculuk yasal kaza sigortası kapsamı dışında kalır.” (**Leube**, s. 277).

218 **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 220.

219 **Schmitt**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 237. “Yasa koyucu, bakıma muhtaç hasta ve engelli daha büyük çocukların da dahil edilebilmesi için bir yaş sınırı belirlemedi.” (**Kellner**, Rn. 372). Engelli veya zayıf çocukların sağlıklı çocukların ihtiyaç duymadığı bir yaşta bile bakıma ihtiyaç duyabileceği gerçeğinden hareketle bir yaş sınırı belirlenmesinden kaçınıldığına ilişkin bkz. **Leube**, s. 277. Engelli bireylerin doğrudan bakıma muhtaç hale gelmeyeceği ve fakat engellilik derecesinin artmasıyla bakıma muhtaç hale gelebileceği görüşü için bkz. **Sağlam**, s. 76.

220 **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 216; **Leube**, s. 276.

sınırı her durumda bakımın yapıldığı binanın dış kapısıdır²²¹. Bununla birlikte sigorta teminatı yalnızca çocuk bakım yerine gidiş-gelişleri kapsamakta olup, çocuğun ebeveynlerin kendi evinde bakılması durumu yasal kaza sigortası kapsamına girmemektedir²²².

SGB 7 madde 8/2-2-a anlamında sigortalı güzergâhtan sapma, hem dolambaçlı yolları (Umwege) hem de ters yön (Abwege) yolları içerir²²³. Ancak çocuğun bakım yerine yapılan yolculuk, çalışılmayan bir günde yapılırsa bu yolculuk yasal kaza sigortası kapsamında değildir²²⁴. Keza sigortalı, çocuğunu bakıma bıraktıktan sonra eve dönerse de yasal kaza sigortası kapsamı dışında kalır²²⁵. Ayrıca çocuğa evde bakması için bakıcıyı kendi evinden almak veya evine geri götürmek için yapılan yolculuklar da yasal kaza sigortası kapsamına girmez²²⁶.

B. Araç Birlikteliği Nedeniyle Doğrudan Güzergâhtan Sapma

Birbilerine yakın veya uzakta ikamet eden işçiler, aralarında anlaşarak birlikte yolculuk etmeyi ve dönüşümlü olarak başka bir arkadaşının arabasını kullanacaklarını kararlaştırabilirler²²⁷. İşte SGB 7 madde 8/2-2-b, sigortalılık faaliyetlerinin kapsamının genişletilmesini sigortalı kişilerin araç birlikteliğine (Fahrgemeinschaft),²²⁸ başka bir ifadeyle bir aracın diğer işçiler veya sigortalılarla birlikte kullanılmasına bağlı kılmaktadır²²⁹.

221 **Schmitt**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 244; **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 216; **Schlaeger**, s. 559. Aksi görüş için bkz. “Burada sigorta koruması, tartışmasız bir şekilde sadece binanın dış kapısına kadar olan yolu kapsamaz, aynı zamanda binanın içinde de teslim işlemi tamamlanana kadar devam eder. Buna göre, bir çocuğun bakıma alınması durumunda sigorta koruması, çocuğun teslim edilmesi ile başlar ve sona erer.” (**Leube**, s. 278).

222 **Schmitt**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 244.

223 **Schmitt**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 231; **Koch**, Rn. 48; **Kellner**, Rn. 370.

224 **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 213; **Leube**, s. 276; **Schlaeger**, s. 560.

225 **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 213; **Leube**, s. 276; **Schlaeger**, s. 560. Evde çalışmalarda, sigortalının çocuğu bakım merkezine bırakması sonra eve dönmesi ve ikamet yeri ile sigortalılık faaliyetinin yapıldığı yerin birbirinden ayrı olmamasından hareketle bu hükmün uygulanmayacağına ilişkin bkz. **Plagemann/ Radtke-Schwenzer**, s. 1339.

226 **Leube**, s. 276; **Schlaeger**, s. 560.

227 **Merburger**, s. 162.

228 “SGB 7 Madde 8/2-2b anlamında bir araç birlikteliği, birkaç kişinin bir mesafeyi tek bir araçla birlikte katetmek üzere bir araya gelmesidir.” (**Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 229). “Araç birlikteliği, tek bir araçla (araba, motosiklet, taksi, vb.) iş yerine veya iş yerinden yapılan ve güzergâhın tamamı veya bir kısmı için ortaklaşa yolculuk etmek amacıyla birkaç kişiden oluşturulan birlikteliklerdir.” (**Kellner**, Rn. 379).

229 **Schmitt**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 253; **Koch**, Rn. 49.

Alman hukukunda bu durum, enerji veya çevreyi koruma politikaları nedenleriyle sigortalanmıştır²³⁰.

Araç birlikteliği nedeniyle yoldan sapmaya ilişkin sigorta teminatı yalnızca yasal kaza sigortası kapsamında sigortalı olunması durumunda geçerlidir. Bu durumda sürücü ve yolcuların yasal kaza sigortası kapsamında olması gerekir²³¹.

Sigortalı olan kişilerin aynı iş yerinde çalışması zorunlu değildir²³². Hatta araç birlikteliğinin hem gidiş hem dönüş yolculuğu için olması gerekmez ki, tek bir yolculuk yapılması veya gidiş ve dönüş yolculukları için farklı araç birlikteliklerinin oluşturulması dahi koruma kapsamındadır²³³. Ayrıca araç birlikteliğine katılanların başlangıç noktasından itibaren tüm güzergâhı katetmeleri veya varış noktasına kadar birlikte gitmeleri de gerekli değildir²³⁴. Bu noktada yolculuğun bir kısmı için sigortalıların taşınmaları halinde de sigorta teminatı sağlanmaktadır²³⁵. Aracın türü veya aracın mülkiyeti yasal kaza sigortası kapsamı için önem arz etmez²³⁶.

SGB 7 madde 8/2-2-b anlamında sigortalı güzergâhtan sapma, hem ters yön hem de dolambaçlı yolları içerir²³⁷. Bu noktada tüm yol arkadaşlarını almak için mesafeler önemli ölçüde uzatılabilir²³⁸. Ancak sigorta teminatı güzergâhtan tamamen ayrılma durumunda geçerliliğini yitirir²³⁹. Şu halde özel nedenlerle yapılan sapma durumunda sigorta teminatı sona erer²⁴⁰. Son olarak araç birlikteliğindeki sürücünün işi olmayan bir günde diğerlerini işe götürmesi durumunda sürücü için sigortalanmış bir yol söz konusu olmadığından bu durum yasal kaza sigortası kapsamında değerlendirilmez²⁴¹.

230 **Kellner**, Rn. 378.

231 **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 229.

232 **Schmitt**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 257; **Koch**, Rn. 49; **Kellner**, Rn. 380; **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 230; **Merburger**, s. 162; **Doğan**, s. 148.

233 **Schmitt**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 258; **Kellner**, Rn. 381; **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 230; **Doğan**, s. 148.

234 **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 233; **Kellner**, Rn. 381.

235 **Koch**, Rn. 49; **Kellner**, Rn. 381; **Kellner**, Rn. 381.

236 **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 230.

237 **Schmitt**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 247; **Koch**, Rn. 49; **Doğan**, s. 148.

238 **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 231; **Kellner**, Rn. 382; **Doğan**, s. 148.

239 **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 231; **Kellner**, Rn. 383.

240 **Kellner**, Rn. 382; **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 232; LSG Niedersachsen-Bremen (3. Senat), 30.09.2015 - L 3 U 109/13 (beck-online).

241 **Kellner**, Rn. 383.

C. Aile Konutuna Yapılan Yolculuklar

İşçiler bazen iş yerine ulaşmak için uzun mesafeler katetmek zorunda kalmakta ve bu nedenle iş yerlerinde veya yakınında bir evde kalmaktadır²⁴². SGB 7 madde 8/2-4 uyarınca sigortalı kişinin iş yeri ile aile konutu arasındaki mesafe göz önünde bulundurularak iş yerinde veya başka bir yerde konaklaması²⁴³ halinde aile konutuna yapılan yolculuklar yasal kaza sigortası kapsamına alınmıştır²⁴⁴. Şu halde mezkur madde, daimi aile konutu ile iş yeri arasındaki mesafenin gün içerisinde katedilmeyecek kadar uzak olduğunu dikkate alır²⁴⁵. Bu nedenle sigortalı kişi iş yerinde veya iş yerine yakın bir yerde konaklamakta ve genellikle hafta sonları aile konutuna geri dönmektedir²⁴⁶. Sigortalı kişi, aile konutunun iş yerine olan uzaklığı nedeniyle başka bir eve taşınmış olmalıdır²⁴⁷. Bunun için gerekli mesafe her bir vakanın koşullarına bağlıdır²⁴⁸.

SGB 7 madde 8/2-4, yolculuğun son noktasını aile konutu olarak belirtmektedir. Buna göre, yolculuğun iş yerinden başlaması gerekmez. Yolculuk üçüncü bir yerden de başlayabilir ve fakat varış noktası sigortalı kişinin aile konutu olmalıdır²⁴⁹. Bu olasılıkta sigortalı kişi, önce işyerinden konaklama yerine gidebilir ve daha sonra oradan aile konutuna yolculuğa başlayabilir²⁵⁰. Bu durumda iş yeri ve geçici evi arasındaki güzergâh madde 8/2-1 anlamında, iş yeri/geçici evi ile aile konutu arasındaki güzergâh madde 8/2-4 uyarınca yasal kaza sigortası kapsamındadır²⁵¹.

242 **Marburger**, s. 161; **Schmitt**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 264; **Koch**, Rn. 39.

243 “Konaklama kavramı, örneğin derme çatma döşenmiş bir odada veya bir şantiyedeki konteynerda geçici olarak barınmayı gerektirmez. Ancak iş yerindeki barınmanın türü ve mobilyaları, yaşam ilişkilerinin merkezi anlamında daimi aile evinin hala başka bir yerde mi olduğu yoksa iş yerine mi taşındığı sorusunun yanıtlanmasında önemlidir.” (**Schmitt**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 288). “Sigortalının iş yerinde bir yeri varsa ancak aile konutu başka bir yerdeyse, iş yerindeki yer yalnızca konaklama yeridir. Konaklama kavramı sadece ikinci evi aile konutundan ayırmaya yarar. Konutun döşenmesi (derme çatma konut veya tamamen mobilyalı konut) belirleyici değildir.” (**Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 244).

244 **Schmitt**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 264; **Koch**, Rn. 39; **Kellner**, Rn. 393; **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 236.

245 **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 236. Aile konutu ile iş yeri arasındaki mesafenin sigortalı kişinin başka bir yerde konaklamasının ana nedeni olması gerektiği görüşüne ilişkin bkz. **Schmitt**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 289.

246 **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 236.

247 **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 237; **Marburger**, s. 161.

248 **Kellner**, Rn. 393; **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 237.

249 **Schmitt**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 268; **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 240.

250 **Schmitt**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 268; **Kellner**, Rn. 401.

251 **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 239.

Alman hukukunda aile konutu, sigortalının yaşam merkezini oluşturan evdir²⁵². Belirli bir yerin yaşam merkezi olduğuna dair gösterge, aile için en önemli kişisel ve ekonomik kararların orada alınmasını içerir²⁵³. Aile konutu evli kişiler için genellikle eşin daimi ikamet ettiği, bekar kişiler, özellikle de gençler için ebeveynlerinin yaşadığı yerdir²⁵⁴. Yabancı işçiler, aile bağları henüz gevşemediği ve kazançlarıyla orada ikamet eden aile üyelerini destekledikleri sürece memleketlerini yaşam merkezi olarak muhafaza ederler²⁵⁵. Öte yandan sigortalının birden fazla aile konutu olamayacağından²⁵⁶ eşdeğer iki evin olması durumunda iş yerine daha yakın olan ev yaşam merkezi olarak kabul edilebilecektir²⁵⁷.

İş yeri ile aile konutu arasındaki mesafenin ilk işe başlama tarihinde mevcut olması gerekmez ki, daha sonra özel nedenlerle aile konutunun taşınması durumunda da sigorta teminatı mevcut olabilir²⁵⁸.

D. İş Ekipmanların Kullanımı

SGB 7 madde 8/2-5, sigortalılık faaliyetiyle bağlantılı olarak iş ekipmanlarının kullanımını düzenlemektedir. SGB 7 madde 8/2-5 ilgili faaliyetlerin iş yerinde değil, özel alanda gerçekleştirildiğini temel almakta ve böylece hüküm yasal kaza sigortası kapsamını sigortalanmayan alana genişletmektedir²⁵⁹. Çünkü iş ekipmanlarıyla çalışma, iş görme borcuyla doğrudan bağlantılıysa zaten SGB 7 madde 8/1 uyarınca yasal kaza sigortası kapsamındadır²⁶⁰.

252 **Schmitt**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 269; **Kellner**, Rn. 394; **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 241; **Doğan**, s. 145.

253 **Marburger**, s. 161; **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 241.

254 **Kellner**, Rn. 394; **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 242.

255 **Kellner**, Rn. 397. Almanya'da eşiyle birlikte çalışan yabancı bir çalışanın çocukları yurtdışında kendi evlerinde yaşasalar ve büyükanne ve büyükbabalarının bakımına emanet edilmiş olsalar bile iş yerindeki geçici konaklamanın onlar için aile evi olacağına ilişkin bkz. **Marburger**, s. 161. Aile konutu yurt dışında olduğundan yolculuğun yurtdışındaki kısımlarının da yasal kaza sigortası kapsamında olduğu görüşüne ilişkin bkz. **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 237.

256 **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 238; BSG, 23.06.1977 - 8 RU 98/76 (beck-online).

257 **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 238; LSG Thüringen, 10.11.2004 - L 1 U 625/02 (beck-online).

258 **Schmitt**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 291; **Kellner**, Rn. 399; **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 237.

259 **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 245; **Kellner**, Rn. 404; **Schmitt**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 292; **Kellner**, Rn. 1.

260 **Kellner**, Rn. 404; **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 245.

İş ekipmanı, esas olarak sigortalılık faaliyetinin gerçekleştirilmesi için kullanılacak olan nesnelerken²⁶¹ koruyucu ekipman güvenlik kıyafetlerini, solunum maskelerini ve kulak tıkaçları gibi tüm iş sağlığı ve güvenliği ekipmanlarını içerir²⁶². Koruyucu ekipmanlar aynı zamanda iş ekipmanı kapsamında değerlendirilir²⁶³. Keza araçlar da iş ekipmanı olabilir²⁶⁴. Öte yandan kıyafetler belirli koşullar altında iş ekipmanıdır²⁶⁵.

SGB 7 madde 8/2-5'e göre, iş ekipmanlarının veya koruyucu ekipmanların muhafazası, taşınması, bakımı veya yenilenmesi ve işverenin talimatıyla yapılan ilk tedarikleri sigortalılık faaliyetleri olarak kabul edilir. Ancak bu durumların sigorta teminatı kapsamında bir faaliyetle bağlantılı olması gerekir²⁶⁶. Hatta bu ekipmanlar münhasır olarak iş için kullanılmalıdır²⁶⁷. Bu nedenle iş ekipmanı kişisel amaçlar için kullanılacaksa söz konusu kullanım için sigorta teminatı bulunmayacaktır²⁶⁸.

Muhafaza, iş ekipmanlarının sigortalı olmayan ev alanında depolanmasıdır²⁶⁹. Bu bağlamda iş amaçlı kullanılan aracın otoparka getirilmesi ve otopark kapısının kapatılması yasal kaza sigortası kapsamındadır²⁷⁰. Bununla birlikte muhafaza işleminin sigortalılık faaliyetiyle önemli bir bağlantısı olmalıdır ki, örneğin eşya ertesi gün başka bir iş yerinde kullanılmak üzere eve götürülüyorsa ve evde özel amaçlar için kullanılıyorsa

261 **Schmitt**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 295; **Kellner**, Rn. 405.

262 **Schmitt**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 299; **Kellner**, Rn. 407. Koruyucu ekipman teriminin sigortalılık faaliyetinin zararlı etkilerine karşı korumayı amaçlayan tüm öğeleri içerdiği görüşüne ilişkin bkz. **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 250.

263 **Kellner**, Rn. 407; **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 250.

264 **Kellner**, Rn. 408. Araçlar veya diğer ulaşım araçlarının esas olarak sigortalılık faaliyeti için kullanılması durumunda iş ekipmanı olabileceği görüşü için bkz. **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 249.

265 Tek tip görünüme hizmet eden veya kullanımı gerekli olan üniforma gibi kıyafetlerin iş ekipmanı olarak kabul edilebileceği görüşüne ilişkin bkz. **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 248. İş için tipik olmayan günlük kıyafetlerin iş ekipmanı olmadığına ilişkin bkz. **Kellner**, Rn. 406.

266 **Schmitt**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 294; **Kellner**, Rn. 404; **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 246.

267 **Kellner**, Rn. 409. “Bu bağlamda “Esasen (Hauptsächlich)”, önemli ölçüde baskın bir kullanım anlamına gelir, ancak münhasıran işletmesel bir kullanım anlamına gelmez”. (**Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 247).

268 **Schmitt**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 294; **Kellner**, Rn. 404; **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 246.

269 **Kellner**, Rn. 412; **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 252; **Schmitt**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 300.

270 **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 252; **Schmitt**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 300; **Kellner**, Rn. 412.

bu durum gerçekleşmiş olur²⁷¹. Eşyanın muhafazası ile bağlantılı olarak taşıma eylemi dış kapıda sona ermeyip eşyanın muhafazası ile sona erer²⁷².

İş ekipmanının taşınması, iş ekipmanının başka bir yere taşınması için bir güzergâhın katedildiğini ve sigortalının şahsi hareket eğiliminin arka plana atılması gerektiğini varsayar²⁷³. Bu nedenle eşyayı taşımak tek başına sigortalı olmayı gerektirmez²⁷⁴.

İş ekipmanının bakımı, sigortalı kişinin ekipmanın sürekli kullanımını sağlamaya yönelik tüm faaliyetlerini içerir²⁷⁵. Bu bağlamda temizlenmesi, onarılması, bakımlarının yapılması, servise alınması düşünülebilir²⁷⁶. Ayrıca bakımın sigortalının kendisi tarafından yapılması gerekmeyp üçüncü bir kişi tarafından da yapılabilir²⁷⁷.

Yenileme, iş nedeniyle kullanılamaz hale gelen iş ekipmanlarının değiştirilmesini ifade eder²⁷⁸. Yenileme için acil bir ihtiyaç gerekli olmayıp yakında bir ihtiyaç yeterlidir²⁷⁹. Ancak ihtiyaç olmaksızın ekipmanın önceden satın alınması yasal kaza sigortası kapsamında değildir²⁸⁰.

İşverenin talimatıyla iş ekipmanlarının ilk tedarikleri de sigortalıdır. Öğretide bu durumun SGB 7 madde 8/1 uyarınca sigortalılık faaliyetiyle olan bağlantısı nedeniyle yasal kaza sigortası kapsamında olduğu ve bu bakımdan hükmün beyan niteliğinde olduğu ileri sürülmektedir²⁸¹. Kanaatimizce bu yaklaşım haklı olup işverenin emriyle bir işin görülmesi veya işçinin bir yere gönderilmesi iş görme borcu kapsamında değerlendirileceğinden doğrudan sigortalılık faaliyeti olarak kabul edilir. Ancak düzen-

271 **Kellner**, Rn. 413.

272 **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 253. Bir iş aletinin muhafaza edilmesinin eyleminin kendisiyle sınırlı olduğu ve muhafaza yerine gidiş yolu için geçerli olmadığına ilişkin bkz. BSG, 12.12.2006 - B 2 U 28/05 R (beck-online).

273 **Schmitt**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 302. Ekipmanın taşınması, kişinin yolculuk etmesinin ana nedeni olması gerektiğine ilişkin bkz. **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 253; BSG, 12.12.2006 - B 2 U 28/05 R (beck-online).

274 BSG (2. Senat), 12.12.2006 - B 2 U 1/06 R (beck-online); BSG, 12.12.2006 - B 2 U 28/05 R (beck-online).

275 **Schmitt**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 304; **Kellner**, Rn. 415. Hatta münhasır olarak işte giyilen bir pantolonun temizlenmesinin bile bakım olarak değerlendirileceğine ilişkin bkz. BSG, 27.07.1989 - 2 RU 6/89 (beck-online).

276 **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 254; **Schmitt**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 304.

277 **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 254; **Schmitt**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 305.

278 **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 255; **Schmitt**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 306.

279 **Schmitt**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 306; **Kellner**, Rn. 416.

280 **Schmitt**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 306; **Kellner**, Rn. 416.

281 **Kellner**, Rn. 417; **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 256.

lemede açıkça işverenin talimatı arandığından işçinin kendi kararıyla ekipman tedariki yasal kaza sigortası kapsamı dışında bırakmıştır²⁸². Şu halde yapılan tedarikler için sigortalı yetkilendirilmemişse tedarik işlemi işverenin manfaatine de olsa bu işlem sigorta teminatının dışında kalacak ve bu yönüyle hüküm kanaatimizce sınırlandırıcı bir etkiye sahip olacaktır.

SONUÇ

Alman Sosyal Güvenlik Kanunu olan Sozialgesetzbuch (SGB)'un 7. Kitabının 8. maddesinde iş kazası tanımlanmış ve iş kazası sayılan haller ayrıntılı olarak düzenlenmiştir. İlgili maddede iş kazaları, “*sigortalı kişilerin sigorta korumasına imkân veren bir faaliyet, başka bir ifadeyle sigortalılık faaliyetleri sonucunda maruz kaldıkları kazalardır.*” şeklinde tanımlanmıştır. Keza aynı maddede kazanın özellikleri de zikredilmiştir. Bu bağlamda kazanın vücudu dışarıdan etkilemesi, ani nitelikli olması ve sağlığa zarar vermesi veya ölüme yol açması gerektiği açıkça vurgulanmıştır. Söz konusu maddenin 3. fıkrasında yardımcı tıbbi cihazların zarar görmesinin bedensel zarar olarak kabul edileceği de belirtilmiştir.

Alman hukukunda temel olan olağan iş kazaları, kişinin sigortalılık faaliyeti sırasında maruz kaldıkları kazalardır. Bu husus SGB 7 madde 8/1’de açıkça düzenlenmiştir. Yapılan işin işçinin iş görme borcunun bir parçası olması veya işverenin/iş yerinin menfaatine olması veya işçinin sübjektif algısının bu yönde olması durumunda sigortalılık faaliyetinin var olduğu kabul edilecektir. Bununla birlikte işçinin kendi menfaatine yapmış olduğu işler sigortalılık faaliyeti ve dolayısıyla iş kazası olarak kabul edilmeyecektir.

Alman hukukunda olağan iş kazasıyla birlikte sigortalılık faaliyeti ve dolayısıyla iş kazası kabul edilen ayrık durumlar da bulunmaktadır. Bu noktada iş kazası sayılan ve sigortalılık faaliyetinin bir parçası olarak katedilen yollar (Betriebswege) akla gelen ilk ayrık durumdur. Sigortalılık faaliyetinin bir parçası olarak katedilen yollar, iş yeri veya işverenin menfaatine yapılan veya işçinin görevinin bir parçası olan iş yeri içinde veya dışında yapılan yolculuklardır. Bu yolculuklar iş yerinin dış kapısından girilip çalışma yerine gidinceye kadar olan kısmı kapsadığı gibi müşteri ziyareti veya teslimat gibi iş yeri dışında yapılan yolculukları da kapsamaktadır. Nihayetinde Alman hukukunda sigortalılık faaliyetinin bir parçası olarak katedilen yollarda meydana gelen kazalar SGB 7 madde 8/1 anlamında bir iş kazası olarak kabul edilir.

282 **Kellner**, Rn. 417; **Schmitt**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 309. İşverenin talimatının olması gerektiğine ilişkin bkz. **Wietfeld**, § 8 Arbeitsunfall, Rn. 256.

Alman hukukunda sigortalılık faaliyeti olarak kabul edilen diğer ve hatta en önemli ayırık durumsa işe gidiş-geliş yolları ve bu yollarda meydana gelen yol kazalarıdır (Wegeunfall). Bu yollar aslında sigortalılık faaliyetinin icrasına ilişkin bir hazırlık süreci olup faaliyet yerine ulaşmak için katedilmesi gerekir. Alman hukukunda yol kazaları da iş kazasının bir türü olarak kabul edilmekte ve yasal kaza sigortası korumasının kapsamına alınmaktadır.

SGB 7 madde 8/2’de işe gidiş-geliş yollarının bir noktasının sigortalılık faaliyetinin yürütüleceği yer olduğu düzenlenmekle birlikte diğer noktası düzenlenmemiştir. Diğer nokta sigortalının evi veya üçüncü bir yer olabilir. Ancak her halükarda sigortalının katettiği yolun doğrudan güzergâh üzerinde olması gerekmektedir. Başka bir ifadeyle makul sınırlar içerisinde iş yerine ulaşmak için kullanılan yol uygun olmalıdır.

İşe gidiş-geliş yolları konutun dış kapısından başlar ve iş yerinin dış kapısına varmakla veya tersi şekilde sonra erer. Bununla birlikte işçi bu güzergâh üstünde üçüncü bir yere uğrar ve orada en az iki saat kalırsa artık bu üçüncü yer, yolculuğun yeni sınır noktası olarak kabul edilir. Öte yandan yolculuğun dolambaçlı yol (Umweg) veya ters yön yoluyla (Abweg) kesintiye uğraması da söz konusu olabilir. Bu durumda dolambaçlı yol ve ters yön yolu yasal kaza sigortası kapsamında olmamakla birlikte sigortalı kişi bu fiillerden vazgeçer ve doğrudan güzergâha geri dönerse tekrardan sigorta korumasına girmiş olur. Ancak bu sapmaların sigortalının hatasından veya dikkatsizliğinden değil de yol şartlarından kaynaklanması durumunda sigorta teminatı devam edecektir.

Sigortalı işe gidiş-geliş sırasında kişisel menfaatleri gereği doğrudan güzergâhtan ayrılır ve bu süreç iki saatlik sınırı aşarsa artık sigortalının hareket etme eğiliminin işe gidiş-geliş yolunu katetmeye yönelik olmadığı kabul edilir. Böylelikle sigortalılık faaliyeti ortadan kalkar ve sigorta teminatı sona erer.

Alman hukukunda dolambaçlı yol ve ters yön yollarının sigorta teminatını ortadan kaldırmasının bazı istisnaları bulunmaktadır. SGB 7 madde 8/2-2 ila 5. bentlerinde bu istisnalar düzenlenmiştir. Bunlardan ilki, sigortalıların kendileriyle aynı konutta yaşadıkları çocuklarını işe giderken veya işten dönerken bakım için yabancı bir kişiye bırakmaları veya bu kişilerden teslim almaları sırasında yapacakları sapmalardır ve sigorta teminatındadır. Burada unutulmaması gereken noktalar, sigortalının çalışması nedeniyle çocuğun bakım ihtiyacının doğması ve çocuğun kreş veya bakıcı gibi üçüncü bir kişinin bakımına verilmesidir.

İkinci istisna, işçilerin kendi aralarında anlaşarak belki tasarruf için ortak bir araçta beraber işe gidip gelmek için oluşturdukları araç birlikleridir (Fahrgemeinschaft). Bu birliktelikteki bütün işçilerin sigortalı olması gerekmele birlikte aynı iş yerinde çalışmaları gerekmez. Hal böyleyken bu birliktelikteki işçilerin sabah toplanması, işlerine götürülmesi, akşam alınıp eve bırakılması sırasındaki sapmalar yasal kaza sigortası kapsamındadır.

Üçüncü istisna aile konutuna yapılan yolculuklardır. Burada işçi aile konutuna uzak başka bir yerde çalışmakta ve her gün aile konutuna gidip gelme imkanı olmadığı için işe yakın başka bir yerde veya iş yerinde konaklamaktadır. İşte işçinin geçici olarak konakladığı bu yerden aile konutuna yapmış olduğu yolculuklar sigortalılık faaliyeti olarak kabul edilir ve yasal kaza sigortası kapsamındadır.

Son istisna iş ekipmanlarının veya koruyucu ekipmanların depolanması, taşınması, bakımı veya yenilenmesi ve işverenin talimatıyla yapılan ilk tedarikler sigortalılık faaliyeti olarak kabul edilir. Burada aslında yasal kaza sigortası kapsamına alınan durum, iş ekipmanlarının veya koruyucu ekipmanların depolanması, taşınması, bakımı veya yenilenmesi ve tedarik işlemlerinin işçinin yasal kaza sigortası kapsamında olmayan özel alanında olmasıdır. Çünkü bu işlemler iş yerinde gerçekleşirse veya işçinin görevinin bir parçasıysa zaten SGB 7 madde 8/1 anlamında iş kazası kabul edilecektir. Hal böyleyken yasal kaza sigortası kapsamında olmayan alan ilgili maddeyle kapsama alınmıştır.

KAYNAKÇA

Becker, Joachim, “Arbeitsunfall bei der Beschaffung von Ersatzbatterien für das Eigene Hörgerät”, NZS, S. 1, 2025, s.196-196.

Bultmann, Stefan, “§ 24 Entschädigung für Arbeitsunfall und Berufskrankheit”, Münchener Anwaltshandbuch Sozialrecht-Teil F. SGB VII - Gesetzliche Unfallversicherung, Editörler, Dirk **Bieresborn**/Martin **Schafhausen**, 6. Baskı, C. H. Beck Verlag, München 2024.

Carsten Schütz, Fulda, “Arbeitsunfall auf einem Betriebsweg außerhalb der Eigentlichen Arbeitsstätte”, NZS, S. 11, 2009, s. 433-433.

Dahm, D. Dirk, “Versicherter Weg gemäß § 8 II Nr. 1 bis 4 SGB VII und Haftungsprivileg gemäß §§ 104, 105 SGB VII im Recht der Gesetzlichen Unfallversicherung– zugleich Anmerkungen zum Urteil des Oberlandesgerichts Dresden vom 19. 3. 2008.”, NZV, S. 2, 2009, s. 70-72 (Versicherter Weg).

Dahm, D. Dirk, “Zum Umfang des Schutzbereichs der Wegeunfallversicherung-neue Rechtsprechung zum Wegeunfall-”, NZV, S. 3, 2016, s. 113-114 (Wegeunfall).

Doğan, Sevil, “Sosyal Güvenlik Hukukunda Sigortalının İşe Gidiş Geliş Sırasında Geçirdiği Kazalar”, İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 11, S. 1, 2024, s. 123-152.

Fiebig, André, “Wegeunfall eines Motorradfahrers bei Sturz nach einem sog. Wheelie”, NZS, S. 17, 2022, s. 672-672.

Geckeler, Ingo, “Wegeunfall bei der Fahrt von Einem Dritten Ort”, NZS, S. 17, 2020, s.681-681.

Hennig, Jörg, “Wegeunfall bei Überprüfen der Straße auf Eisglätte”, NZS, S.13, 2018, s. 549-549.

Heß, Rainer/**Burmann**, Michael, “Haftungsbeschränkungen gemäß §§ 636 ff. RVO bzw. §§ 104 ff. SGB VII”, Handbuch des Straßenverkehrsrechts-6.Personenschaden, Editörler, Rainer **Heß**/Michael **Burmann**, 48. Baskı, C. H. Beck Verlag, München 2023.

Holtstraeter, Reinhard, “§ 7 Begriff”, Kommentar zum Sozialrecht-70. Siebtes Buch Sozialgesetzbuch – Gesetzliche Unfallversicherung – Gesetzesübersicht (nicht amtlich) und Inhaltsübersicht, Editörler, Sabine **Knickrehm**/Gundula **Roßbach**/Raimund **Waltermann**, 8. Baskı, C. H. Beck Verlag, München 2023 (§ 7 Begriff).

Holtstraeter, Reinhard, “§ 8 Arbeitsunfall”, Kommentar zum Sozialrecht-70. Siebtes Buch Sozialgesetzbuch – Gesetzliche Unfallversicherung – Gesetzesübersicht (nicht amtlich) und Inhaltsübersicht, Editörler, Sabine **Knickrehm**/Gundula **Roßbach**/Raimund **Waltermann**, 8. Baskı, C. H. Beck Verlag, München 2023 (§ 8 Arbeitsunfall).

Kellner, Martin, “§ 8 Arbeitsunfall”, Beck-online. GROSSKOMMENTAR zum SGB: SGB I, SGB IV, SGB V, SGB VI, SGB VII, SGB X, SGB XI (Kasseler Kommentar)-Sozialgesetzbuch (SGB) Siebtes Buch (VII) - Gesetzliche Unfallversicherung, Editörler, Christian **Rolfs**/Anne **Körner**/Martin **Krasney**/Bernd **Mutschler**, 123. İlave Baskı, C. H. Beck Verlag, München 2023.

Koch, Ulrich, “§ 61. Arbeitsunfall”, Arbeitsrechts-Handbuch Systematische Darstellung und Nachschlagewerk für die Praxis- VI. Buch. Haftung im Arbeitsverhältnis, Editör, Günther **Schaub**, 20. Baskı, C. H. Beck Verlag, München 2023.

Kuhn, Paul, “§ 29 Der Arbeits- und Wegeunfall”, Münchener Anwalts-handbuch Straßenverkehrsrecht-Teil D. Haftungs- und Schadensrecht, Editörler, Hans **Buschbell**/Bernd-Matthias **Höke**, 5. Baskı, C. H. Beck Verlag, München 2020.

Leube, Konrad, “Gesetzliche Unfallversicherung: Zweifelsfragen beim “Kindergartenumweg” (§ 8 II Nr. 2 a SGB VII)”, NZV, S. 6, 2015, s. 275-280.

Marburger, Horst, “Verkehrsunfälle als Versicherungsfälle der Gesetzlichen Unfallversicherung”, NZV, S. 4, 2012, s. 159-162.

Mergner, Tobias, “Der Verkehrsunfall als Wege- und Arbeitsunfall”, NJW, S. 40, 2023, s. 2924-2926.

Nusser, Anna, “Wegeunfall und WhatsApp-Nutzung”, NZS, S.15, 2020, s. 601-601.

Pionteck, Alexander, “Arbeitsunfall beim Verlassen des Fahrzeugs und “Zur-Rede-stellen” anderer Verkehrsteilnehmer?”, NZS, S. 5, 2021, s.195-195.

Plagemann, Hermann, “Rechtsprechungsupdate Arbeitsunfall”, Arb-RAktuell, S. 24, 2013, s. 615-618 (Arbeitsunfall).

Plagemann, Hermann, “Unfallversicherungsschutz auf Dienstreisen”, ArbRAktuell, S. 2, 2015, s. 38-40 (Dienstreisen).

Plagemann, Hermann/**Radtke-Schwenzer**, Kerstin, “Aktuelle Entwicklungen im Recht der Gesetzlichen Unfallversicherung”, NZW, 2020, S. 19, s. 1337-1342.

Ricke, Wolfgang, “§ 7 Begriff”, Beck-online.GROSSKOMMENTAR zum SGB: SGB I, SGB IV, SGB V, SGB VI, SGB VII, SGB X, SGB XI (Kasseler Kommentar)- Sozialgesetzbuch (SGB) Siebtes Buch (VII) - Gesetzliche Unfallversicherung, Editörler, Christian **Rolfs**/Anne **Körner**/Martin **Krasney**/Bernd **Mutschler**, 123. İlave Baskı, C. H. Beck Verlag, München 2023.

Ricken, Oliver, “Unfallversicherungsschutz trotz Abweichen vom Direkten Weg zur Arbeitsstätte”, NZA, S. 24, 2019, s.1696-1696.

Rolfs, Christian, “§ 7 Begriff”, Erfurter Kommentar zum Arbeitsrecht-570. Siebtes Buch Sozialgesetzbuch-Gesetzliche Unfallversicherung, Editörler, Rudi **Müller-Glöge**/Ulrich **Preis**/Inken **Gallner**/Ingrid **Schmidt**, 24. Baskı, C. H. Beck Verlag, München 2024.

Rolfs, Christian, “§ 8 Arbeitsunfall”, Erfurter Kommentar zum Arbeitsrecht-570. Siebtes Buch Sozialgesetzbuch-Gesetzliche Unfallversicherung, Editörler, Rudi **Müller-Glöge**/Ulrich **Preis**/Inken **Gallner**/Ingrid **Schmidt**, 24. Baskı, C. H. Beck Verlag, München 2024 (§ 8 Arbeitsunfall).

Sağlam, Nazlı, Sosyal Güvenlik Hukukunda Yaşlı Bakımı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2024.

Sautter, Tanja, “Der Wegeunfall in der aktuellen Rechtsprechung”, ARP, S. 2, 2022, s. 48-50 (Der Wegeunfall).

Sautter, Tanja, “Unfälle unter Alkohol und Drogen – Wann ist dies ein Arbeitsunfall?”, ARP, S.11, 2020, s. 365-367 (Alkohol und Drogen).

Schlaeger, Tobias, “Wegeunfälle im Zusammenhang mit der Unterbringung von Kindern wegen Berufstätigkeit”, NZS, S. 10, 2009, s.559-563.

Schmitt, Jochem, “§ 7 Begriff”, SGB VII Gesetzliche Unfallversicherung Kommentar, 4. Baskı, C. H. Beck Verlag, München 2009 (§ 7 Begriff).

Schmitt, Jochem, “§ 8 Arbeitsunfall”, SGB VII Gesetzliche Unfallversicherung Kommentar, 4. Baskı, C. H. Beck Verlag, München 2009 (§ 8 Arbeitsunfall).

Schwede, Joachim, “SG Duisburg: Kein Wegeunfall unter Drogeneinfluss”, ArbRAktuell, S. 22, 2023, s.579-579.

Spielberger, Marc, “Abgrenzung von Wegeunfall zu Unfall auf einem Versicherten Betriebsweg”, ArbRAktuell, S. 3, 2024, s.67-67.

Spitzlei, Thomas, “Grundstrukturen des Wegeunfalls”, NZS, S. 16, 2020, s. 609-612 (Wegeunfall).

Spitzlei, Thomas, “NZS-Jahresrevue 2023: Gesetzliche Unfallversicherung”, NZS, S. 9, 2024, s. 321-328 (Gesetzliche Unfallversicherung).

Wellner, Wolfgang, “Kapitel 31. Haftung des Unternehmers und anderer Personen gegenüber den Versicherten, deren Angehörigen und Hinterbliebenen”, Der Haftpflichtprozess mit Einschluss des Materiellen Haftpflichtrechts, Editörler, Reinhart **Geigel**/Kurt **Haag**, 29. Baskı, C. H. Beck Verlag, München 2024.

Wietfeld, Anne Christin, “§ 7 Begriff”, BeckOK Sozialrecht- Sozialgesetzbuch (SGB) Siebtes Buch (VII) - Gesetzliche Unfallversicherung, Editörler, Christian **Rolfs**/Richard **Giesen**/Miriam **Meßling**/Peter **Udsching**, 73. Baskı, C.H. Beck Verlag, München 2024 (§ 7 Begriff).

Wietfeld, Anne Christin, “§ 8 Arbeitsunfall”, BeckOK Sozialrecht- Sozialgesetzbuch (SGB) Siebtes Buch (VII) - Gesetzliche Unfallversicherung,

Editörler, Christian **Rolfs**/Richard **Giesen**/Miriam **Meßling**/Peter **Udsc-
hing**, 73. Baskı, C.H. Beck Verlag, München 2024 (§ 8 Arbeitsunfall).

Yılmaz, Aslı, “Sosyal Güvenlik Hukukunda İş Kazası Kavramı: Kıta Av-
rupası ve Anglosakson Hukuk İstemlerinden Birer Örnek İle Türk Hukuku
Karşılaştırması”, Sosyal Güvence Dergisi, C. 6, S. 11, 2017, s. 107-127.

Zehiroğlu, Şeyma, Türk ve Alman Sosyal Güvenlik Hukukunda İş Kazası
Kavramı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2024.